

Laukkaset

*Lehden
keskiaukeamalla
jäsenmaksulasku.*

Laukkasten sukuseura ry:n jäsenlehti 1/2017

Laukkaset

N:O 2 / 2016, Marraskuu

Laukkasten sukuseura ry:n jäsenlehti

22. vuosikerta

Osoite: Laukkasten Sukuseura ry
Ansa Haapalainen
Niittypolku 3 A 6, 79600 Joroinen

ISSN 1239-8993

SISÄLLYSLUETTELO

Pääkirjoitus	3
Hyvät Sukulaiset	4
Pielaveden Laukkasten sukukirjakuumisia	5
Laukkasten DNA-projekti	6
Sukututkimus ja DNA	7
Ranta-Laukkaset	9
Rannan ympäröivät Laukkaset	10
Saimaan rannoilta Äänisen aaltojen kautta Itämerelle	12
Saukonsalon mökki - Suvun ja ystävien hauskanpitopaikka ja talkootanner jo 30 vuotta	14
TIEDOTUKSIA JÄSENILLE	18
"Ekkeet te nukutteko- tukeet te onkeen"	21
Hauen istutusta	23
Rantakulma	24
Jättihauki Jakunsalmesta kesällä 1954	25
Remesjoen rannalla	27
Kirje kotiin	29
Kutsu Pielaveden Laukkasille	30
Nikodemus Laukkasen jälkeläisten tapaaminen	32
Ounasjoen maisemissa	33
Kinttaan Laukkaset kokoontuivat Lahdessa	33
Pielaveden Miehet talvisodassa	34
Laukkasten sukuneuvosto 2015-2018	35

Sukuseuran kotisivut osoitteessa:
www.laukkaset.org

Vastaava toimittaja: Ansa Haapalainen
Toimituskunta: Ritva Laukkanen, Johanna Lindbohm, Jaana Väisänen
Taitto: Grano Oy, Mikkeli
Etukansi: Jäiden lähtöä Iso Mäntysen rannoilla 2017.
Kuva: Veikko Laukkanen
Takakansi: Rantasaunalle uusi terassi. Kuva :Ritva Laukkanen

Tervehdys Laukkaset-lehden lukija!

Maaliskuun alun auringon loistaessa pilvettömältä taivaalta kirjoittelen tätä pääkirjoitusta. Niin se on, tuo kirkkaus enteilee kevättä ja kesää!

Iloisena voin kertoa, että suurhankkeemme, sukukirjan tekeminen, on edennyt aikataulussaan. Fil.maist. Ari Kolehminen on paneutunut saamaansa toimeen. Tämä ensimmäinen teoshan perehdyttää Laukkas-sukujen alkuvaiheisiin, aikaan ennen kirkonkirjoja, 1500–1600-lukuihin. Tavoitteena on myös selvittää, onko Pielaveden ja Savonlinnan seudun suvuilla mahdollisesti yhteinen kantaisä.

Kirjallisten lähteiden puuttuessa DNA-tutkimus on ainoa nykytieteen keino selvittää sukulaisuussuhteet todenmukaisesti. Veljeni teettämästä tutkimuksesta on selvinnyt, että me, Juvan Laukkaset, olemme alkujaan Laukansaaresta. Tosin erkaantuminen on tapahtunut jo varhain – joskus 1500-luvulla.

Facebook-ryhmämme kasvaa. Tätä kirjoittaessani jäseniä on jo yli 200. Tuon tasaluvun saavuttanut henkilö, Anne Niskanen, palkittiin Laukkasten keittokirjalla. Kaikki fb-jäsenet eivät kuitenkaan valitettavasti kuulu vielä sukuseuraamme. Toivottavasti saamme sieltä uusia jäseniä. Tämä sosiaalisen median väline näyttää tavoittavan yli 100 henkilöä muutamassa tunnissa. Liity siis rohkeasti ryhmäämme.

Kotisivuja olen päivittänyt osaamiseni rajoissa. Sieltäkin saa tietoa ajankohtaisista asioista.

Sukuneuvoston kokouksessa helmikuun alussa käytiin läpi toimintakertomus, tilinpäätös ja tase. Taloudellinen tilanteemme on hyvä, ja viime vuoden toimintakulut pystyttiin kattamaan jäsenmaksuilla lähes kokonaan (toiminnan kulujäämä oli 56,38 €).

Pääkirjoitus

Toimintasuunnitelma noudattaa aiempien vuosien hyviksi havaittuja linjoja.

Suurin haasteemme on jäsenmäärän saamisen lähemmäksi 750:tä. Vetoankin nyt sinuun lukija: hankithan kaksi jäsentä seuraamme, jäsenmaksu on vain 15 € vuodessa, saman perheen muut jäsenet 5 €/henkilö. Sama haaste on heitetty myös Sukuneuvoston jäsenille. Kotisivujen kautta jäseneksi ilmoittaminen käynee helpoimmin.

Tämän lehden teema Ranta-Laukkaset johdattaa meidät veden äärelle: mökkimaisemiin, veneilyn viehätukseen ja ranta-asumisen ihanuuteen. Tuhansien järvien maassa vesielehmentti tuntuu edelleenkin olevan aika monelle rentoutumisen, levon ja virkistyksen tuoja. Maaliskuun koittaessa minäkin alan katsella mökkivalokuvia ja suunnitella kesäelämää Kallaveden rannalla.

Tuota odotellessa toivotan kaikille Laukkaset-lehden lukijoille kaunista kevättä ja virkistävää kesää.

Ansa Haapalainen

Hyvät Sukulaiset

"Kristuksen kirkkaus ei häikäise, vaan se vetää puoleensa" – Lähestymme pääsiäisen juhlaa. Se valaisee mieltämme ja poista elämämme tuulten varjoja. Pääsiäinen muistuttaa, mihin ihminen omassa varassaan ylsi. –Pääsiäinen muistuttaa evankeliumeissa, kuinka Jumalan heikkouskin on väkevempi kuin ihmisen voima.

Johanneksen evankeliumista: "Kun Juudas oli mennyt, Jeesus sanoi: "Nyt Ihmisen Poika on kirkastettu, ja Jumala on kirkastunut hänessä. Ja kun Jumala on hänessä kirkastunut, on Jumala myös itsessään kirkastava hänet, ja Jumala tekee sen aivan pian."(13: 31-2).

Vaikka moni voi sivuuttaa meistä tällaiset sanat itselleen vieraina, tai muuten mahdollittomina ymmärtää, niiden kautta Vapahtaja avaa eteemme pelastushistorian keskuksen; Oman Poikansa tehtävän.

Jeesus sanoo : "Minä annan teille uuden käskyn: rakastakaa toisianne! Niin kuin minä olen rakastanut teitä, rakastakaa tekin toisianne. Kaikki tuntevat teidät minun opetuslapsikseni, jos te rakastatte toisianne" (13:35). Ihminen omassa varassaan voi häikäistä nokkeluudellaan ja ilman rakkautta ja toisen kunnioittamista. Rakkaus vetää puoleensa; se on kuin " meren aava, kuin tuulen henki päällä kuumaa maan".

Sain käydä, muuan aikaa sitten, isäni lapsuuden maisemissa Salon Märynummella. Tapasin siellä Olavi-isäni luokkakaverin ja nuoruuden ystävän, Pihkon Eeron. Tämä kertoi muistojaan koulu-ajoilta ja nuoruuden koltto-sistakin pilke silmäkulmassa valokuvia näytäessään: " Oli sitä siinä sitten sellaistaikin tapahtumaa ja rientoja, josta ei sitten kerrota!" - On muuten totta, ettei kaikkea kannata muistaa, saati muistella. –Niin se vaan on; Rakkaus lähimmäisiin ja lähimmäisten lapsiinkin voi toteutua kun muistamme laulun : "Let it be",

kuten Beatlesien John Lennon muistelee äitinsä häntä tuon laulun mukaan aikoinaan myös opettaneen.

Hengelliseen elämään kuuluu maallinen elämä; Ja maalliseen elämään kuuluu Jumalan elämä täällä Jumalan maailmassa. – Me tulemme aina kuin lähteelle, tyhjät astiat mukamme. Meillä on erilaisia hengellisiä koteja joista olemme ammentaneet vettä janoisille huulillemme ja sydämeemme. – Lähteelle ei tarvitsekaan tuoda muuta kuin oma janonsa ja uupumuksensa. – Armosta te olette pelastetut, uskon kautta, ette tekojen, ettei kukaan kerskuisi".

"Kristuksen kirkkaus ei häikäise, vaan vetää puoleensa!" (Kirjasta Aimo T. Nikolainen, Tämän päivän evankeliumi, s. 194). Tämä maailma on Jumalan maailma.

Hyvää ja Siunattua Kevättä Kotiisi!

Timo Vuojus Laukaa
(Laukaan eläkkeellä oleva kirkkoherra)

Seilin saarella käymässä syksyllä 2014
Varsinais-suomi

Pielaveden Laukkasten sukukirjakuulumisia

Toive Pielaveden Laukkasten sukukirjan tekemisestä esitettiin sukuseurallemme jo Rantasalmen kokouksessa vuonna 2006. Silloinen sukuneuvosto suhtautui minun lisäksi asiaan myönteisesti ja perusti keskuudestaan sukukirjatyöryhmän kokoamaan aineistoa ja suunnittelemaan kirjan sisältöä.

Päätimme aloittaa muistitiedon ja valokuvien keräämisellä jäsenistöltä. Tämä anti jäi hyvin vähäiseksi. Työn etenemistä hidasti myös se, että sukuneuvostossa vain harvalla oli siihen tarvittavaa osaamista, joten kirjaprojektia ei saatu vietyä loppuun puheenjohtajakauteni aikana. Sukukirjan tekemisen periaatteena pidettiin kuitenkin sitä, että sukuseura eli käytännössä sukuneuvosto kantaisi vetovastuun kirjan aikaan saamiseksi, onhan sukukirjojen tekeminen monen muunkin sukunimeen perustuvan sukuseuran toiminnan tärkeimpiä tavoitteita.

Myöhemmät sukuneuvostot ovat muuttaneet suhtautumistaan sukuhaarakohtaisten kirjojen tekemiseen ja todenneet, että se ei kuulu sukuseuralle. Sukuhaaraan kuuluvien pitäisi löytää keskuudestaan toimituskunta tai toimittaja ja huolehtia kirjan painatuksesta sekä jakelusta. Vuonna 2011 Pohjolaammella Pielaveden Laukkasten kouksessa sukuneuvoston edustaja oli toki vielä skannaamassa vanhoja valokuvia sukukirjaamme varten, mutta muuten Pielaveden Laukkasten sukukirjahanke on ollut jo pitkään pysähdyksissä.

Järvenpäässä pidetyssä valtakunnallisessa sukukokouksessa vuonna 2015 yritimme jälleen herätellä tätä asiaa, ja vaimoni ehdotti, että sukukirjojen aikaansaamiseksi otettaisiin käyttöön kolmiportainen malli. Ensimmäisen (kaikkien Laukkasten yhteisen esihistorian) ja toisen (sukuhaarakohtaisten kirjojen) portaan toteuttamisesta vastuu olisi sukuseuralalla. Kolmannesta (lähisuvun) portaasta vastaisi jäsenistö itse. Lähisukukirjoihin sisältyisi muisti- ja elämäkertatietoa, valokuvia yms. suvun tiedossa ja hallussa olevaa, elävöittävää materiaalia. Tällaisen kirjan minä olen jo omasta lähisuvustani tehnyt.

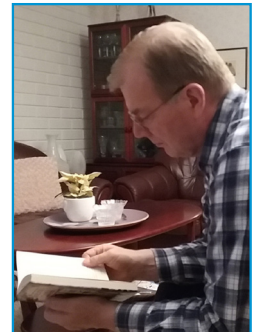
Olen iloinen siitä, että Järvenpäässä tehty ehdotus otti tulta tuon ensimmäisen portaan osalta. Sukuneuvosto on parhaillaan tekemässä fil. maist. Ari Kolehmainen johdolla kirjaa Suomen kaikista Laukkas-suvuista 1700-luvun alkupuolta edeltäviltä ajoilta. Tästä hankkeesta on kerrottu tarkemmin mm. sukuseuramme lehdessä, kotisivuilla ja facebook-ryhmässä. Kirja valmistunee vuoden 2018 Savonlinnan sukukokoukseen mennessä.

Jäsenistö ei kuitenkaan ole kokonaan unohtanut Pielaveden Laukkasten oman sukuhaaran kirjahanketta. Koska minulta aina silloin tällöin kysellään asiasta, olen vähitellen kerännyt lisää tietoa suvustamme ja alkanut työstää aineistoa painatuskelpoiseen muotoon. Aineistostani muodostuisi edellä mainittu toisen portaan sukuhaarakohtainen kirja. Siitä selviäisi mm. se, mitä kautta Pielaveden Laukkalan ja Tommonmäen sekä Kiuruveden, Keiteleen ja lisalmen Laukkaset ovat sukua keskenään. Se olisi myös hyvähän tietolähde lähisukukirjojaan suunnitteleville.

Tavoitteenani on saada ensi kesänä Pielaveden Laukkalassa pidettävään sukukokoukseen mennessä työ niin valmiiksi, että voin kertoa sukukokousväelle kirjan rakenteesta, sisällöstä ja kustantamisesta. Samalla voimme yhdessä pohtia sitä, onko tällaiselle kirjalle tarvetta, ja onko se edelleen ajankohtainen.

Tervetuloa siis kaikki Pielaveden Laukkalasta polveutuvat juurillemme Pielaveden Laukkalaan 5.8.2017 kuulemaan lisää sukukirja-asioista ja nauttimaan sukukokouspäivän annista! Kutsu kokoukseen löytyy tästä lehdestä.

Aimo Laukkanen
Laukkasten Sukuseura ry:n kunniapuheenjohtaja

Laukkasten DNA-projekti

Laukkasten sukukirjatyön etenemisen kansa käsi kädessä on kulkenut suvun DNA-testausprojekti. Projektin tavoitteena on selvittää Laukkanen-nimisten sukujen yhteyksiä ja niiden alkuperää. Tähän mennessä on selvinnyt että Laukkasia todellakin on monia erillisiä sukua joita yhdistää vain sama sukunimi.

Tällä hetkellä irrallisia Laukkasten sukua on löytynyt kuusi kappaletta. Kunhan saadaan lisää DNA-tuloksia, osa muista sukuhaaroista tulee varmasti yhdistymään näiden alle, mutta luultavasti tulee löytymään vielä muitakin Laukkas-sukua joilla ei ole yhteistä kantaisää.

Pääosa Laukkasista kuuluu itäiseen N-haploryhmään, joka onkin Suomen yleisin isälinja. N-haploryhmä onkin yleisin juuri Suomessa, erityisesti Itä-Suomessa, ja yleinen myös Venäjän pohjoisosissa, Baltiassa ja pienillä suomalais-ugrilaisilla kansoilla Venäjällä. N-haploryhmäänkin kuuluu monia toisilleen kaukaisia (isälinjat vuosituhansien päässä) haaroja, joista toiset ovat runsaita ja toiset kapeampia. DNA-testauksen koko ajan yleistyessä haarojen oksat "tuuhenevat".

Laukkasten osalta tarkemmat SNP-testit, joiden avulla paikka haploryhmän puussa varmistuu, puuttuvat, mutta osuimien ja markkereiden perusteella voidaan kuitenkin päätellä tässä tekstissä mainitut alaryhmät. SNP-testit toisivat jokaista haaraa kohti nykypäivää, monet tekstissä olevista SNP:stä ovat hyvin vanhoja, kuten N-CTS3451:n yhteinen kantaisä on tämän hetken SNP-tuloksiin perustuvan arvion perusteella lähes 2000 vuoden päässä.

Laukkasten poikkeuksellinen haara, joka ei kuulu N-haploryhmään, on Kiuruveden Kinttaan Laukkas-suku, joka kuuluu R-haploryhmään (R1a). Tähän R1a-haaraan kuuluu noin 7 prosenttia suomalaismiehistä. Kinttaan Laukkaset eivät tosin ole kantaneet Laukkasen nimeä yhtä kauan kuin monet muut Laukkaset, nimi on tullut suvulle Pulkkilan Laukan talosta 1700-luvulla. Haploryhmä R1a on painottunut vahvasti Itä-Eurooppaan, ja on kaik-

kein yleisin Puolassa ja Venäjän niissä osissa jotka ovat lähellä Ukrainaa. Sitä esiintyy kuitenkin pienissä määrin ympäri Euroopan.

Kolme eri Laukkasten sukuhaaraa kuuluu itäisen N-haploryhmän alahaaraan N-CTS3451. Suvut ovat keskenään kuitenkin niin kaukaisia, että eivät polveudu Laukkanen-kantaisästä, vaan yhteydet menevät kauas ajalle ennen sukunimiä. Edellä mainittuun ryhmään kuuluvat: 1) Pielaveden Laukkaset, 2) Kurkijoen ja Kirvun Laukkaset sekä 3) Vienan Kontokin Laukkaset. Nämä kolme ovat siis keskenään erillisiä Laukkas-sukua, mutta Kurkijoki ja Kirvu polveutuvat keskenään samasta Laukkanen-kantaisästä.

Pielaveden Laukkaset ovat suurin yksittäinen Laukkasten sukuhaara ja ensimmäinen testitulokset piilavetisistä valmistui talven aikana. Ehkä hieman yllättäenkin, Pielaveden Laukkaset osoittautuivat olevan oma erillinen Laukkas-suku. Tämän takia lisätesti merkitys korostuu entisestään. Tarvitaan mahdollisimman laaja testipohja eri sukuhaaroista, että saadaan hahmotettua ketkä Laukkaset kuuluvat keskenään samaan sukuun ja kuinka monta erillistä Laukkas-sukua on.

Säämingin seudun Laukanssaarten Laukkasten jälkeläisistä on jo muutama valmis DNA-testi. Niiden perusteella mm. Enon, Juvan, Kaavin ja osa Parikkalan Laukkasista sekä tietenkin itse Säämingin Laukkaset kuuluvat N-haploryhmän haaraan N-CTS7189. Tämä on erityisen yleinen Savon itäosissa. Vaikka alaryhmä kuuluu N-haploryhmän ns. karjalaishaaraan, on sen sukua löytynyt toistaiseksi enemmän Savon alueelta. Ilmeisesti kyseisen ryhmän karjalaisen kantaisän jälkeläiset ovat vahvasti osallistuneet Savon asuttamiseen. Parikkalan Laukkasista on löytynyt myös erillinen isälinja, joka on N-haploryhmän toista, Laukanssaarten Laukkasiin verraten kaukaista, karjalaislinjaa (N-Z5038).

DNA-testejä tarvitaan siis edelleenkin Laukkasista. Testattuja sukuhaaroja on kuitenkin vielä

vasta pieni osa kaikista tiedossa olevista Laukkasten vanhoista sukulinjoista. Testejä tarvitaan erityisesti Rantasalmen, Heinäveden, Karjalan (Ukuniemi, Jaakkima, Kivennapa, Sortavala), Luumäen, Jyväskylän seudun, Kiiteen, Liperin, Vieremän, Kuopion (Haatala) ja Kiuruveden (ei Kinttaan) Laukkasista. Testattujen nimiä ei tulla mainitsemaan sukukirjassa.

Kannustan nyt Laukkasia ottamaan yhteyttä sukuseuraan ja ilmoittautumaan DNA-testiin. Testeistä on hyötyä koko sukuseuralle ja Laukkaset voivat olla edelläkävijöinä sukuseurojen

joukossa. Koska sukuseuran tarvitsema isälinjan Y-kromosomin testi voidaan ottaa vain miehestä, on naispuolisten Laukkasten etsittävä lähisuvusta samaa isälinjaa oleva mieshenkilö. Testipaketin mukana tulee vain englanninkieliset ohjeet, mutta ottamalla yhteyttä sukuseuraan jokainen saa opastusta niin testin tilaamisessa kuin testin ottamisessa. Kannustankin Laukkasia kaaputtamaan poskitaan Y-DNA:ta!

Ari Kolehmainen
Mikkelissä 14.3.2017

Sukututkimus ja DNA

Kun ihmistä alkaa kiinnostaa esi-isien sukujuurit niin hän alkaa tehdä sukututkimusta.

Oma harrastus sukututkimiseen alkoi joskus 1990 luvulla. Alkoi kiinnostaa, missä asui isän esi-isät ja ketkä olivat äidin esi-isät. Serkkuni Reijo Laukkanen sai minut liittymään Laukkasten sukuseuraan. Ja sieltä sain tietää äitini puolen suvusta. Isän esi-isät olen jäljittänyt 1700 luvun alkuun.

No kuinka sinne pääsin. Maakunta arkistoi- ja kirkkoherran virastoissa kuljin tutkimassa kirkonkirjoja. Siitten alkoi olla jo netissä digitoituja kirkonkirjoja. Tutkiminen helpottui kun ei tarvinnut enää ajaa toiselle puolelle Suomea.

Siten tuli vastaan vuosiluku 1700 ja kirkon kirjat loppuivat.

Oli maakirjoja, henkikirjoja, voudintilejä, veroluettelot, ym ja vähitellen pääsen vuosi vuodelta taakse päin. Mutta kun ei kyseisissä kirjoissa ole tietoja henkilöistä, niin tutkiminen hidastui kun pitää verrata eri kirjoja toisiinsa. Aina kun pääsee vuosia taaksepäin niin tuntuu ettei se riitä vaan on päästävä aina kauemmaksi ja kauemmaksi

Olen yrittänyt jäljittää Lars Anders Laukan esi-isiä Hän oli syntynyt 1732 ja hänen isänsä 1696.

Tämä Pulkkilassa asunut Jylhän torppari jonka etunimi oli mitä ilmeisimmin Anders on minun esi-isäni, lähtöhenkilö äitini Olga os Laukkasen puolelta. Eli hän, Anders Laukka oli Kinttaan Laukkasten lähtöhenkilö.

Miten tästä eteenpäin? Sukututkimuksen tekniikan apuun on tullut DNA- testi. Tällä testillä pystytään jäljittämään esi-isät tuhansien vuosien päähän.

DNA – testit on tulleet avuksi sukututkimuksella ei suinkaan korvaamaan nykyisiä sukututkimus tekniikka, DNA ei pysty mitätöimään sitä työtä mitä on tehty vuosien mittaan esim. Laukkasten sukututkimuksessa.

Nyt kun olen Laukkasten sukutalennevastaavan joudun tai sanotaanko pääsyt lukeman näitä vuosien mittaan tallennettuja tietoja niin voin sanoa että esim. Aimo Laukkanen ja monet muut sukututkijat on tehnyt erittäin arvokasta työtä Laukkasten Sukuseuran hyväksi. Sitä työtä ei mikään DNA- testi voi mitätöidä.

Se tieto on ja pysyy eikä muutu vaikka nyt otetaan DNA-testejä Laukkasista.

Niin kuin jokainen joka on käynyt Laukkasten kotisivuilla on huomannut että Laukkasten suku haaroja yli kaksikymmentä. Lähtö henkilöitä eli esi-isiä on huomattavasti enemmän. Ja sitten on ainakin yksi fakta. Näillä kaikilla esi-isillä on myös esi-isät, jaa heillä esi-isät. Ja niin edelleen.

No onko näillä esi-isillä sitten yhteisiä esi-isiä. No kyllä varmaan on. Ainakin minä uskon niin. Miten se saadaan selville? No tässä tulee mukaan DNA. Mitä useammasta sukuhaaraan kuuluvista miespuolisista henkilöistä saadaan DNA-testi sitä varmemman tuloksen DNA-testi antaa.

Henkilön, joka lähtee mukaan DNA -testiin pitää olla miespuolinen, jolla on suora isälinja vanhimpaan esi-isäänsä. Juuri näihin, jotka sukututkijat ovat löytäneet. Vain näin DNA toimii apuna sukututkijoille.

Kesällä 2018 Savonlinnassa kokoonnumme Laukkasten Sukuseuran 30- vuotis juhla-kokoukseen. Silloin esitellään kirja Laukkasten sukuhaarojen alkuvaiheista. Se kertoo 1500 ja 1600 luvuista ja kuinka sukuhaarat liittyvät toisiinsa, mikäli liittyvät.

Edelleen vetoan miespuolisiin Laukkasiin, DNA testejä tarvitaan. Uusista sukuhaaroista puuttuu testattavia.

Testi joka soveltuu tähän on Y-DNA 67-testi ja se maksaa postikuluneen 211.95 USD eli noin 200€

Laukkasen Sukuseura maksaa puolet ja yleensä on lähisukulaiset tai sukuhaarat maksaneet testattavan osuuden. Testi on helppo

ottaa, testattavan tietoja ei julkaista. Testi ei paljasta tukijalle muuta kuin missä asuu henkilö johon verrataan.

Minulta saa neuvoja testin tilaamiseksi. Voin tarvittaessa tilata testi pakkauksen toisen puolesta.

Siis lyhyesti: testattavia kaivataan lisää alla mainittujen sukuhaarojen miehistä. Puolet testin hinnasta maksaa Laukkasten Sukuseura. Testattavan täytyy olla suoran isälinjan omaava mieshenkilö.

Nyt kaikki mies Laukkaset, joilla on isälinja kanta esi-isään reippaasti mukaan vain.

Ajatelkaa, kerrankin meillä miehillä on juttu joka on vain miehille.

DNA- Projekti

Sukuhaarat joista puuttuu DNA-testi : Rantasalmen/ Heinäveden, Luumäen, Jyväskylän seudun, Kesälahden, Kiteen, Liperin, Vierevän, Kiuruveden (ei Kinttaan), Kuopion (Haatalan), Säämingin ja Kerimäen Laukkasista, sekä Karjalan (Jaakkima, Kivennapa, Uukuniemi. Sortavala)

Testin tulosten saaminen tilauksesta saattaa olla kaksi-kolme kuukautta, joten testattavia tarvitaan kiireesti. Kaikki tulokset pitää olla Ari Kolehmaisella viimeistään syyskuun loppuun mennessä.

Family Tree DNA Y-DNA 67 § 211.95 (200€)

Ottakaa yhteyttä:

Leo Laakko
Latvakuja 2, 16300 Orimattila
0443237475
leo.laakko@gmail.com

RANTA-LAUKKASET

Ennen vanhaan asutus ja myös talot nousi, kun joku vetten äärille joukkonsa sousti.

Vesireitit olivat talvella tärkeitä kulkuteitä, jäällä, reellä, kesällä veneellä, kun jää ei peitä.

Niin Jyväskyläkkin nousi Jyväsjärven rantaan, kun laineet löivät nykyisen Kirkkopuiston sanaan.

Myös isäni isoisä täällä kaupungissa eli, ja vaimoineen isoa poikajoukkoa kasvatteli.

Yksi pojistaan talon Tourujoen rantaan laittoi, pihakoivut, pensaas istutti ja oksat taittoi.

Pihasta laskeutui polku joen rantaan venevajaan, Jyväsjärven kautta Päijänteeseen saareen kesämajaan.

Tourujoki oli silloin runsasvetinen, kalaisa joki, ja kalastamisen tosi tärkeäksi varmasti kaikki koki.

Vaarin kuoltua vanhempani talon perikunnalta osti, ja niin alkoi talossa seuraavan sukupolven posti.

Siellä minäkin sain lapsuuteni leikkiä ja varttua, mistä alkoi suunnaton elämän kokemus karttua.

Ennen naapurit pyytämättä käymään tulivat, iltaa istuivat, tarinoita kertoivat, sydämet sulivat.

Pihassa leikkivät monet lapset, suuret ikäluokat, ja kasvoivat perunat, porkkanat, heiluivat kuokat.

Naapuriapua saatiin, naapuriapua annettiin, monenlaiseen yhdessäoloon korttamme kannettiin.

Nyt tuo talo on siirtynyt sukupolven taas eteenpäin, kun minäkin ostin sen perikunnalta, ei ihan äskettäin.

Tourujoen rannassa suvun perinne edelleen jatkaa, kaupunki kasvaa omaa määrätietoista matkaa.

Toinen tärkeä ranta on minulle kesäpaikan Leppävesi, siellä on pirttu uimaan siellä monet tuntemani linnut pesi.

Sinne liittyvät ihanat soutelu- ja kalastuskokemukset, hiihtolomilla pilkkiminen, järvellä potkurit ja sukset.

Tärkeintä siellä on rantaseuna, meno löylyyn tuimaan, sitten Leppäveden aaltoihin monta kertaa uimaan.

Myös työssäni olen saanut vetten ääressä hutkia, vettä, sen ominaisuuksia, elämää ja myrkyjä tutkia.

Tämän perusteella tässä ja nyt tunnustan sovinnolla, että minä ja sukumme taidamme Ranta-Laukkasia olla.

Sirpa Herve (o.s. Laukkanen)

RANNAN YMPÄRÖIMÄT LAUKKASET

Olen kasvanut 8 ensimmäistä elinvuottani pienessä Koivujärven Kaijansaaressa, Laukkalan kylässä Pielaveden pohjoislaidalla. Saaresta oli alkeellinen hirsimökki, kolmen lehmän navetta ja kivisiä peltotilkkuja puolisen hehtaaria. Mökki oli äitini isän rakentama ja peltovähet lihasvoimalla raivattuja. Ollessani 8-vuotias muutimme saaresta lähimmälle mantereella olevalle, Onnela-nimiselle asuntoviljelystilalle, niin kuin niitä silloin nimitettiin. Saman järven rantaan, vieläkin lähemmäksi rantaviivaa. Palauttelen tässä mieleen kuitenkin vain varhaisimpia lapsuusmuistojaani saaresta.

ELÄMÄÄ KAIJANSAARESSA

Tuolloin, 1950-luvulla elettiin syrjäseuduilla köyhästi. Omien lehmien maito käytettiin kotona tarkkaan, osa kirnuttiin voiksi. Meitä oli yhteensä 7 henkeä, koska minulla on kolme siskoa ja vanhempieni lisäksi saman katon alla asui äidin äiti joka oli syntynyt v. 1880 eli tasan 70 vuotta aiemmin kuin minä. Kahden nuorimman sisareni ikäero oli vain 3 vuotta ja minä syntynyt heidän väliinsä. Vanhin sisko oli n. 10 vuotta vanhempi.

Isäni teki saaren vähäiset peltotyöt (oikeastaan vain perunamaan sekä kessu- ja juurikasvipenkit) käsivoimin, koska hevosta ei ollut. Heinät niitettiin viikatteella, kuivattiin seipäillä ja kannettiin selässä latoon. Äiti oli taitava ompelija ja hänellä oli Singer-ompelukone – valtavien mielenkiintoinen vekotin minusta, pikkupojasta. Siihen ei saanut koskea ja siitä lähti mielenkiintoinen ääni, joka soi korvissani kun siskojen kanssa vaivuin tuvassa päivänunille äidin ommellessa. Pari kertaa vuodessa äiti puhdisti Singerin sisukset vaatteen pölystä ja samalla rasvasi sen nivelet. Hän käänsi varsinaisen koneen kyljelleen, ylös suuremmasta työtasosta. Ompelukoneen sisäiset, monimutkaiset nivelet kääntyivät näkyviin. Ne kiilsivät kauniisti ja tuoksuivat ompelukoneöljyltä. Silloin en saanut katsettani irti niistä ja kun äiti vielä rasvatessaan niitä varovasti liikutelti, olin ihan koneen lumoissa. Äidin piti komentaa minut metrin päähän, koska sieltä sormeni eivät

ulottuneet kiehtoviin koneen osiin. Rasvauksen jälkeen koneen ääni oli selvästi vaimeampi.

Isä kalasti ympäri vuoden, keväällä hauen ja lahnan kudusta rysillä, kesällä ahvenia onkimalla. Syksyllä kaikkia kaloja verkkopyyntinä kun vedet viilenivät ja kala alkoi liikkua. Syysmyöhällä siian kutupynti verkoilla, kun rantakivet ja veneen pohja jo alkoivat jäätyä ja olla vaaralliset.

Alkusyksystä, kirkaana ja tyynenä päivänä lähdettiin selkävesille. Etsittiin hyvät made-rysiens paikat selkäluotojen vieriltä, tarkalleen sopivalta syvyydeltä. Isäni pystyi näkemään pienikivisessä pohjassa painanteita, joita syntyy kutevien mateiden mielipaikoille. Niihin löytyi pystyyn alapäästä teroitut merkkivaajat. Paikat löytyivät vahvojenkin kinosten keskeltä tammi-helmikuun vaihteessa, kun mateenpyynti alkoi. Kun rysyä sitten koettiin, niin isä avasi ensin tuuralla rysän kohdalle vain pienen avannon. Siitä hän katsoi, oliko rysässä mateita. Jos oli, avanto isonnettiin ja rysä kaloiheen nostettiin. Minä palelin mukana silloin, kun sää oli kohtuullinen.

Venemoottoria ei ollut. Käytännössä aina soutuveneessä oli uistin, jonka viisikymmenmetrisen siiman isä hiljalleen avasi puiselta kelalta. Kun hauki sitten iski, sen väsyttäminen saattoi kestää ja ne olivatkin minulle tosi jännittäviä minuutteja. Kerran, ollessani 5-vuotias, saatiin uistimella oikea jättihauki, mutta se onkin sitten oma tarinansa. Olin yleensä kalassa isän mukana. Ehkä senkin vuoksi, että äiti pärjäsi kotona paremmin kahden kuin kolmen pienen lapsen kanssa. Isä opetti minut soutamaan hyvin nuorena. Aluksi sousin vain yhdellä airoilla ja isä meloi toiselta puolen.

RANNAN VAARAT

Lähimpään rantaan oli kotirapulta nelisenkymmentä metriä ja ranta oli syvä. Sinne meneminen ilman aikuisia oli yksiselitteisesti kielletty.

Kerran sattui vaarallinen tapaus, jossa nuorin sisareni Martta oli vähällä hukkuu. Se tapahtui arvaamattomalla tavalla. Martta oli voimakastahtoinen ja silloin ehkä kolmevuotias. Olimme lähdössä isän kanssa järvelle kahdestaan. Martta halusi kovasti mukaan ja melskasi rannassa. Hän polki jalkaa ja huusi, että tulee vaikka järven pohjaa pitkin. Istuin veneen kokatuhdolle ja isä asettui soutamaan alahangoilta (veneeseen keskeltä). Martta ei kuitenkaan lähtenyt pihaan, vaan jäi rantaan. Yht'äkkiä hän määrätietoisesti marssikin suoraan järveen, syvemmälle ja syvemmälle. Isä oli tarkkaan seurannut tilannetta ja osasi ennakoita. Hän pysäytti nopeasti veneen ja kääntämättä venettä huopasi (peruutti) takaisin niin nopeasti kuin jaksoi.

Tyttö kaatui näkymättömiin, lähestyvän veneen perän ollessa enkä veneenmitan päässä hänestä. Kun perä oli Marttan katoamiskohdassa, isä jätti aivot, hyppäsi perätuhdolle polvilleen ja vetäisi pikkusiskon hiuksistaan ylös, aikuisen käsivarren syvyydestä. Sekunnissa Martta oli poikittain isän polvilla, isä ravisteli ja käänteli häntä sekä taputteli selkään. Vettä valuva Martta yski, oksensi vettä aikansa ja tointui. Isä kantoi yskivän ja vapisevan nuorimmaisensa sylissään sisälle. Muistan tapauksen loppuelämäni, yksityiskohtia myöten. Kun vanhemmat siitä myöhemmin keskustelivat, isä kertoi, että hän näki veden läpi Marttan aivan valkeat hiukset vedessä levällään ja osasi tarttua niihin tarkasti ja nopeasti. Tämä pelasti jo vettä keuhkoihinsa saaneen lapsen.

KOULUMATKAT

Kansakoulu oli järven takana. Sinne oli pitkä matka, kuusi ja puoli kilometriä, josta puolet järvimatkaa. Kunta palkkasi isän kuljettamaan meitä omiaan sekä lähinaapurien lapsia järven yli syksyin ja kevään. Pari-kolme ensimmäistä vuotta mentiin soutamalla. Veneessä oli ylä- ja alahangat eli kaksi airoparia. Ensimmäinen kilometri kotirannasta soudettiin isän apuna, koska muita ei ollut vielä kyydissä. Vaikka myrskyjä oli varsinkin syksyisin, en muista että sään takia olisi koskaan jääty pois koulusta. Syksyisin isä tarkasti jään paksuuden ja varmisti meille turvallisen kulkureitin. Myös keväällä, viimeisten jään ylitysten aikoihin, hän tarkasti jään ja katkaisi koululaisliikenteen. Isä

oli syntynyt ja kasvanut saman saaren eteläpäässä olevassa torpassa ja elänyt näin ollen saaresta koko elämänsä. Hän meni aina syksyisin jälle ensimmäisenä – keksin kanssa ja huolellisesti jään paksuutta kokeillen – ja kulki kevätyöllä viimeiseksi. Eikä hän pudonnut koskaan.

HILDA-MUMMO

Äidinäiti Hilda Ihalainen asui samassa taludessa. Hänellä oli oma Lykky-lehmä, jolle hän teki heinät ja kerput talvea varten. Hänellä oli myös oma vene, tietenkin siksi, että saaresta ei kesällä päässyt asioille eikä edes naapuriin ilman sitä. Mummo lämmitti oman huoneensa uunin itse tekemillään haloilla ja onki omat kalat kesäisin. Mummo kävi kylän taloissa tekemässä lyhyitä työkaksoja, joista sai hieman omaa käyttörahaa. Rahat hän säästi pahan päivän varalle aivan kirjaimellisesti sukan varten. Kotikissamme Mussu oli mummon erityisen hoivan kohde, jolta ei puuttunut kermää eikä tuoreita mummon onkimia pikkukaloja.

TÄMÄN PÄIVÄN MIETTEITÄ

Millaista tuo elämä silloin oli? Miten sitä vertaisi näihin päiviin? Se oli työntäyteistä eikä missään tapauksessa helppoa. Esimerkkinä

vahvasta työetoksesta oli se, että vanhempani järjestivät minut käymään kansakoulun kolmannen ja neljännen luokan saman talven aikana. Olin hyväoppinen ja isokokoinen. Tavoitteena koulun nopeuttamisessa oli ainoastaan se, että pääsen aikaisemmin isän avuksi maa- ja metsätöihin, pois koulun penkkiä kuluttamasta. Kansakoulun jälkeinen jatko-opiskelu olisi ollut käytännössä mahdollinen jo taloudellisista syistä.

Kajansaaren mökki maaliskuun pakkasaamuna 4.3.2017

Yhteiskunnalliset erot olivat hyvin pieniä, sillä kaikki olivat tasaisen köyhiä. Tytöistä ei tullut anorektikkoja, koska heidän kalleimmat nukkensa muistuttivat oikeita vauvoja. Ei ollut edes radioita, televisioista puhumattakaan. Hienoja ja rikkaita ihmisiä ei kadepöytä, koska heistä ei tiedetty. Poliittikkaa kyllä puhuttiin, lähinnä miehet, mutta ehkä jopa vain ajanvietteenä ja jonkinlaisena väittelykilpailuna. En saanut kotoa minikäänlaista evästä poliittisen suuntautumisen perustaksi. Muuan naapuri kysäisi keran saunassa isältä: "Mikä mies sinä Eemeli oikein olet, kun sinusta ei ota selvää?" Isä jorautti ykskantaan: "Äärimmäinen kommunisti!". Vastaus oli sen sävyinen, että se ei ollut vastaus ja että oli turha mennä kyselemään lisää.

Kiireinen nykyihminen saattaa ajatella, että silloin elettiin luonnon armoilla. Olen miettinyt sitä paljon ja sanoisin, että maalla oli pakko elää luonnon ehdoilla. Järvelle ja ulkotöihin ei lähde kelloin, vaan sään mukaan. Sään tarkkailu ja ennakointi oli jokaiselle luonnollista – ja myös hyödyllistä. Tuon elämäntavan filosofia kiteytyi isävainajan käyttämään sanontaan: "Joka tyynen makkoo se tuulen soutaa".

Oskari Laukkanen, 19.2.2017

Saimaan rannoilta Äänisen aaltojen kautta Itämerelle

Me Laukkasen tytöt puolisoineen ja se Juvan Laukkasten seitsemäs Abraham eli veljeni Asko saimme veneilykärpäsen pureman 1980-luvun loppupuolella. Tuon seurauksena isä-Aarne osti meille Bella 660 -moottoriveneen yhteiseksi iloksi. Ristimme sen Almaksiksi. Sillä seilasimme kukin perhekunta kerrallaan ympäri sinistä Saimaata. Tutuiksi tulivat Savonlinna, Joensuu, Lappeenranta ja pienemät satamapaikat noiden isempien lisäksi. Yövyimme myös paljon luonnon satamissa.

Ruokahalu kasvoi. Niinpä pari kesää "almil-tuamme" päätimme yhdessä tuumin hankkia isomman aluksen. Valkosaaren venemessuilla ostettiin 1980-luvun lopulla summalainen, puuvenekaunotar Alma II. Se oli 11,4 m pitkä, siinä oli Fordin 95 hv:n dieselmoottori ja lisäksi vielä tukipurje. Olimme hyvin tietoisia niistä riskeistä, jotka tuolloin otimme. Kaikkien hämmästykseksi yhteisömuutos sujui kuitenkin riidoitta ja hyvässä hengessä.

Langokset Pekka, Matti ja Kari olivat käyneet laivurikursssinsa, ja he olivat innokkaita kippareita. Kari, aviopuolisoni, oli koneinsinööri ja hän osasi tehdä lähes kaikki moottorin tarvitsemat huoltotoimet ja korjaukset. Yhdessä teimme Almalle puuveneeseen vaatimat syys- ja keväthuollot. Veneen kotisatama oli Anttolassa. Yhtenä kesänä vene lepäsi siellä vain kaksi yötä, muutoin se purjehti Saimaalla koko ajan. Miehistön vaihto sujui näppärästi sovitussa satamassa: siivottu vene luovutettiin seuraaville, ja lähtijät poistuivat tulijoiden paikalle tuomalla autolla koteihinsa.

Johtovene Rosita, taka-alalla Kari, Antti ja Ansa Haapalainen

1990-luvun alussa Varkauden Pursiseura teki eskaaderin Petroskoihin. Kymmenkunta venekuntaa ja Alma II ilmoittautui mukaan. Suuntasimme siis kolmiviikkoiselle matkalle Varkaudesta Saimaan kanavan kautta Viipuriin, siitä Pietariin, josta Nevaa pitkin Laotokalle ja siitä edelleen Syväriä pitkin Ääniselle ja Petroskoihin. Paluumatkalla kävimme mm. vanhassa Valamossa, Sortavalassa ja Käksälässä.

Johtovene Rosita purjehti ensimmäisenä ja Alma piti perää. Öisin rantauduttiin sopiviin paikkoihin, Rosita laiturin ja veneemme sen kylkeen. Koululaiva Karjalan nuoruus seurasi herkeämättä kulkuamme.

Matka proopuskoineen, leimoineen tai niiden puuttumisineen ja kaikenmoisine viivytyksineen oli unohtumaton voimainkoetus pienelle pursiseuralle. Yhteishenki oli hyvä ja muistot sen mukaiset.

Seuraavana kesänä eskaaderi suuntasi länteen Suomenlahdelle ja Itämerelle. Keulat kohisten purjehdimme ensin Lehtman sa-

tamaan Hiidenmalle. Siitä jatkettiin Gotlannin Sliteen. Tästä matka jatkui Tukholman, Maarianhaminan ja Kökarin kautta kotiin. Tuostakin matkasta jäi unohtumattomat muistot ja ainutkertaiset kokemukset kerrottavaksi jälkipolville.

Veneilynto laantui vähitellen. Lapset kasvoivat eivätkä enää lähteneet niin halukkaasti mukaan. Kukin perhekunta halusi välillä ponnistaa mökkielämään. Lisäksi mieheni kuoleman vuoksi veneen moottorin huollot ja korjaukset verottivat rahavaroja luultua enemmän. Niinpä Alma II myytiin Mikkeliin 1990-luvun puolivälin jälkeen.

Iloisin ja kiitollisin mielin saan ja voin muistella Saimaan, Nevan, Laatokan, Syvärin, Äänisen ja Suomenlahden rantoja sekä rakkaita vanhempiani sekä sisarusiani ja heidän perheensä.

Meissä Laukkasissa on keskinäistä voimaa, suvaitsevaisuutta ja rakkautta. Hyvä me!

Ansa Haapalainen

Nuori Ansa ja Vanha Valamo

Alma ja Rosita vanhan Valamon luostarinlahdella

SAUKONSALON MÖKKI - SUVUN JA YSTÄVIEN HAUSKANPITOPAIKKA JA TALKOOTANNER JO 30 VUOTTA

Saukonsalon Kärenkivennimen eteläkärkeen rakennettu mökki piharakennuksineen ja hyvin monine aktiviteettimahdollisuuksineen on erittäin hyvä esimerkki suvun ja ystävien vahvasta talkoohengestä. Jokainen mökille kutsuttu on ollut sinne tullessaan tietoinen, että jotain joutuu tekemään ennen kuin pääsee nauttimaan saunasta, ruoasta ja muusta hauskanpidosta. Yksityiskohdat ovat selvinneet usein pian - viimeistään tervetuliaiskahvilla, jolloin tapani mukaan ja häpeilemättä olen esitellyt päivän ohjelman. Monta kertaa ruuatkin on taitottu talkoovoimin eikä niissäkään ole juuri rimaa alitettu, vaan päinvastoin, ne ovat olleet hyvin kulinaristisia ja usein monikansallisiaakin herkkuja.

Mökkihankkeiden toteuttamiseen on vaikuttanut ennen kaikkea oman perheeni elämänvaiheet, harrastukset ja isännän luomisen tarve tai suorastaan rakentamisvimma. Tuloksena on kolmessa vaiheessa rakennettu mökki, jättimäiseen siirtolohkareeseen louhittu savusauna, venevaja, rantaterassi, grillikatos, kellari, autotalli, aitta, halkovaja, varasto, jotka ovat melko tavallisia, kun tarkastelee vaikka Saimaan rantaelämää ja mökkikulttuuria. 7-8 m korkean siirtolohkareen päälle rakennettu näköalamaja, parinsadan metrin päähän mökistä ja n. 45 m korkeuteen Saimaan pinnasta tehty laavu ja palloilulajeja varten rakennetut urheilumahdollisuudet ovat sitten jo melko ainutlaatuisia tuolla seudulla.

Saukonsalon Kaarnavuoren metsätilan olimme saaneet perinnönjaossa 1978. Tilaa dominoiva Kaarnavuori nousee huipussaan 60 m Saimaan pinnan yläpuolelle. Siinä on myös 45 m korkea suora seinämä, joka laskee Saimaaseen. Monet kiipeilijät pitävätkin vuotta Etelä-Suomen toiseksi parhaana kiipeilypaikkana heti Olhavan vuoren jälkeen.

Mökin perustamisidea tuli isä-Taunolta ja appi-Aarnelta (Laukkanen) 1985. He 'pyysivät lupaa' rakentaa 'kalastusmajan' tuonne Saukonsalon jylhiin maisemiin. Aikaisemmin olimme pitäneet siellä ainakin pari kertaa metsänhoitotalkoita - lähinnä istutuksia - päiväkäynnillä. Mikkelistä matkaa kertyi n. 50 km autolla ja lisäksi venematkaa tuli kilometrin verran. Sitten mökkitienä toimiva metsäautotie valmistui 1992. Pian noita metsänhoitotalkoita alettiin kutsua mielestäni hyvin osuvasti 'Saukonsalon taimi- ja tukkifestivaaleiksi'. Väkeä noissa talkoissa on ollut parhaimmillaan kymmenkunta. Nykyään tuntuukin siltä, että apeksien päämotivaatio lienee ollutkin meidän nelihenkisen nuoren perheen auttaminen rantamökin rakentamisessa yhtäläillä metsänhoidon tueksi kuin myös vapaa-ajanviettoon.

1985 Honkarakenteen 'Eräkämpä'

Perustusten kaivaminen tehtiin lapiotyönä. Kaivoimme isä-Taunon kanssa pilariantureille 11 kappaletta n. 60 cm x 60 cm x 60 cm kuoppaa ja takan ja saunan kiukaan perustuksille yhtä syvän ja n. 2 m x 2 m montun. Onneksi juuri tällä kohtaa kaivumaa oli pääosin helposti kaivettavaa hiesua. Tyypillisesti maa muualla mökkitalon alla on aikamoista lohkariekkoa. Mikkelin elementtivalutehtaan suppilosta otettiin valmisbetonia auton peräkärri puolilleen - ajettiin Kuparovirran rantaan - lastattiin pikkuiseen moottoriveneeseen saaveihin - siitä Saukonsalon rantaan ja monttuihin.

Hirsiä, tiiliä ja muita rautakauppatavaroita varten isä-Tauno lainasi Mikkelistä yhdeltä rakennustyömaalta styroksipaketteja, joista yhdessä rakensimme Kuparovirran rannassa ponttonilautan. Sillä vietiin monta lastia tuonsaan kilometrin vesimatka. Apumiehinä oli tuolloin appi-Aarne, anoppi-Vieno, Arja ja Kortton Irma (äitinsä puolelta Laukkanen).

Hirsitöissä, paneloinnissa ja kaikissa muissa viimeistelyhommissa autoivat isä-Tauno, appi-Aarne, ja Arjan kummit ja Aarnen veli Timo Laukkanen. Honkarakenteen Mikkelin pomo oli mukana pari päivää runkovaiheessa. Huopakaton laitossa oli lisäksi ainakin Ansan mies Kari Haapalainen.

1992-1993 Oma laajennus Honkarakenteen hirsillä

Mökin II vaihe oli minun suunnittelemani. Siihen halusimme toimivamman keittiön. Eräkämpän keittiö oli erittäin vaatimaton n. 1m x 1m:n kulmapöytä, jossa oli kaasuliesi ja hieinan hyllylokerikko päällä. Kaikki tiskaamiset tehtiin ulkoterassilla tai saunassa.

II vaihe oli parvellinen ja siten saimme ainakin 3-4 nukkumapaikkaa lisää. Samalla tuli myös katettua ulkoterassia, joka säilyikin sellaisenaan lähes 20 vuotta. Hirsien väliin vedettiin myös sähkökaapeli tulevaa 220 V:n sähköistystä varten. 12 V:n aurinkosähköjärjestelmä meillä oli ollut jo muutaman vuoden. Sillä saatiin n. 10 kpl 12 V:n lappuja, vesi pumpattua Saimaasta ja jopa invertteri-TV. 220 V:n sähköt tulivat aluksi kymmenkunta vuotta mökki-naapurimme ja Frankfurtista kotoisin olevien Rolf ja Hilde Grögerin 'seinästä' meidän mittarin kautta.

II vaiheen rakentajat ovat erittäin tarkasti muistissa. Kirjasin jopa tunnin tarkkuudella talkoisiin osallistujat. Talkoomiehiä oli yhteensä 26 (!) henkilöä n. 4 kuukauden aikana. Runگون pystytyksessä

mukana olivat isä-Tauno ja neljä muuta miestä. Myöhemmin rakentamiseen osallistuivat merkittävällä panoksellaan lankoni Kari Haapalainen ja Matti Määttä. Sähkötyöt tähän vaiheeseen teki vanha sähkömiesystäväni. Myöhemmin mökin ja muiden rakennusten sähköistyksessä on vastannut toinen ammatin miesystäväni. Lattiaeristyksen ja lattiapontin asennuksen tämä teki melkein kokonaan isäni Taunon kanssa.

Oma laajennus 2008

2008 rakennettiin mökin III vaihe. Sekin on minun suunnittelemani eristeharkkorakenteinen

kaksikerroksinen pieni 'kivitalo'. Yläosa on ulkoa verhoitettu pystylomalauoituksella julkisivun 'rauhhoitukseksi'. Painumaton kivitalo oli helpohko liittää kahteen hirsirakennukseen, joiden tiedetään painuvan jopa kymmenen senttiä kymmenessä vuodessa.

III vaiheen perustukset valettiin juhlavasti pumppubetonautoa hyödyntäen. Isännälle tarjottiin - kuten tavallista - betonin purkuputkesta kiinnipitäminen. Komeasti lensin takamuksilleni märkään betoniin, kun pumppumies halusi vähän kujeilla ja antoi kaukosäätimellä betonin turskahtaa vähän kovemmalla paineella.

Paikallinen monitoimimies oli taas suurena apuna harkkotoissa. Mökin hormin jatkeen hän muurasi poikiensa kanssa. Mökin pinnoitus tehtiin kalkkisementtimaalilla talkoovoimin ulkoa ja sisältä.

Urheilupaikkojen rakentamista

Monenlaisen urheilun harrastaminen on ollut keskeisellä sijalla perheessämme. Tärkeänä tekijänä on ollut myös saada lapset viihtymään, ja saada heidät yleensä mukaan mökkireissulle vähän vanhempinakin, kun kaupunkiin jääminen tuli vaihtoehdoksi. Ensimmäiseksi 80-luvun lopulla väännettiin kantoja ja kiviä sekä rakennettiin virallisen mittainen sulkapallokenttä.

Ruokahalu kasvoi syödessä, ja 90-luvun alussa rakennettiin tenniskenttä. Sen rakentamiseen käytettiin jo koneita. Koneet olivat paikalla metsäautotien rakentamista varten. Homma alkoi syksyllä 1992 ja seuraavan vuoden keuhalla oli valmiina kivituhkapinnoitteinen kenttä 2m korkealla verkolla ympäröitynä. Rajat oli lattaraudasta ja laadukas peliverkko saatiin tennistä harrastavasta ystäväperheeltä kentän avajaisiin. Kenttä on virallisen mittainen kaksinpelientä. Vara-alueet ovat kuitenkin ahtaat, joten todelliset pelimiehet ja -naiset kärsivät siitä jonkun verran.

Golfin tultua Tannisen perheen harrastuksiin 2000-luvun alussa, alettiin miettiä, miten sitä voisi mökilläkin harrastaa. Aluksi tehtiin lyöntipaikka tenniskentälle, josta lyötiin parikymmentä metriä lentäviä reikäpalloja tai sitten

lähes oikein käyttäytyviä kelluvia palloja Sai-
maaseen. Eihän tuo intohimoisille harrastajil-
le riittänyt vaan 2014 rakennettiin synteettinen
grini, johon lyötiin palloja kolmesta paikasta
(30-60 m). 2016 griniä laajennettiin reilusti ja
lyöntipaikkojakin lisättiin yhdellä (n.90 m)

Seikkailupuisto lastenlapsille

Isäntäväen pojille on sittemmin syntynyt ihania
lapsia: Jarkolle ja Minnalle Patrik 2011 ja Hen-
rik 2015 ja Jussille ja Anna-Maijalle Joel 2016.
Nämä veijarit ovat antaneet Pekka-ukille hy-
vin perustellun syyn lisätä pikkumiesten leikki-
mahdollisuuksia.

Hiekkalaatikon lisäksi on hyvällä alulla seik-
kailupuisto, johon kuuluu kaksikerroksinen
muumimökki, kiipeilyverkko, lautakeinu, hä-
mähäkikeinu ja ennen kaikkea 25 m:n köy-
silukurata. Viimeisenä mainittu on 5-vuotiaan
Patrikin mutta myös vanhempien 'seikkailijoi-
den' ehdoton suosikki. Tulevana kesänä on
tarkoitus lisätä tempurata muumimökin ja
viereisen männyn väliin rakennettavalla 2,5 m
korkealla kulkevalla sillalla ja 'rimpuiverkol-
la'.

Herkuttelua

Ruoalla herkuttelu on ollut saunomisen ohel-
la aivan keskeinen osa mökki-iltojen vietossa.
Aina on syöty hyvää ruokaa, mutta juhannuk-
seen on satsattu erityisesti. Aattopäivän kahvi-
tilaisuus on lähtölaukaus juhannuksen vietolle.
Silloin on ollut lähes aina tarjolla mummon/Ar-
jan äidin, Vieno Laukkasen, munkit ja rieska.
Mummon jälkeen vastuun on selvästi ottanut
tytär Anu. Samoin perinteeseen on kuulunut,
että munkit viedään myös Kuparonvirran los-
sikuskeille.

Useimmiten aattoruoaan vastaavina on ollut
isäntäväen vieraat. Mallia on haettu espanja-
laisista, italialaisista, kreikkalaisilta kuin myös
itämaisista keittiöistä. Lähisuvusta erityiskiit-
oksen saa Ansa Haapalainen, jolla on ollut
useimmiten erityisvastuuna monenlaiset kala-
herkut. Myös lankoni Matti Määtän ansiokkaat
kanaruoat ja rosvopaistit ovat eittämättä jää-
neet mieleen. Isäntäväen vastuuksi on yleensä
jäänyt toisen juhannuspäivän ateria. Silloin
on tyypillisesti syöty aikaisempien päivien 'ke-
räilyruoat' ja grillattu makkaravalikoima.

Muikkua mökillä on syöty hyvin usein. Jos Ahti
ei ole sitä antanut, niin Mikkelin 'matalikolta' on
yleensä saatu. Useimmat vieraat ovat saaneet
ainakin kerran maistaa 'muikkua talon tapaan',
joka on ollut aallonmurtajan nokassa valurau-
tapadassa nuotiolla valmistettu muikkukeitto.
Reseptin, joka ei ole kenelläkään yllätys, voin
kyllä paljastaa: vettä, suolaa, pippuria ja paljon
voita. Ruisleipää, olutta tai saksalaista kuivaa
rieslingiä on tarjottu kyytipaikoina.

Ruoan valmistuksessa on käytetty sähköuu-
nin ohella savustamoita, hiili- ja kaasugrillii,
loimuttamista ja rosvopaistikuoppaa. Erikois-
suutena voi sanoa tandoorin uunin, jossa ty-
pillisesti on valmistettu intialaista tandoorin ka-
naa. Nan-leipäkin on kokeiltu. Joskus on liha
kypsytetty myös savusaunassa.

Näistä aineksista on keitetty kokoon Saukos-
alon työ- ja lomaparatiisi. Sinne ovat lämpimästi
tervetulleita sukulaiset ja ystävät ympäri Suo-
mea.

Veli-Pekka Tanninen ja Laukkasen vävy

Sukuseuran tuotteita saatavissa

SEINÄ-
VAAKUNA
14 x 21 cm
25€

Tuliaiseksi
ja
merkkipäivä-
lahjaksi
PÖYTÄLIPPU
30€

ISÄNNÄNVIIRI
Kahta pituutta
3 tai 4 m
60€

RINTAMERKKI
(pinssi)
5€

KOLMIOLIPPU
10€

KAUPPAKASSI **3⁵⁰**

MUISTIKIRJA
70 x 110 mm
2⁵⁰

160 sivuinen
KEITTOKIRJA
30€

**KOLMAS
PAINOS!**

TEE TILAUS:

Hintoihin lisätään
pakkaus- ja postituskulut.

Soita Pekka Väisänen
puh. 044 3073 468

tai s-postilla: jaana-annikki@hotmail.fi

SUKUNEUVOSTO

Sukuneuvosto kokoontui. 11.2.2017 Mikkelin Anttolanhovissa. Kaikki neuvokset osallistuivat kokoukseen.

Kokouksessa käsiteltiin vuoden 2016 toimintakertomus, tilinpäätös ja tase. Hyväksyttiin Järvenpään sukukokouksen viitoittama toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2017.

Todettiin sukuseuran jäsenmäärän laskeneen, vuoden 2016 lopulla jäsenmäärä oli 746.

Pohdittiin mahdollisuutta työstää Laukkaset -lehdestä versio sähköpostissa jaettavaksi uusille jäsenille tai niille, jotka eivät ole saaneet lehteä postin kautta.

Sukuseuran asiakirjojen arkistointisuunnitelma päätettiin huomioida soveltuvin osin seuran toiminnassa.

Seuraava [sukukokous on 30.06.2018 Savonlinnassa](#). Kokouksen teemana on sukututkimus.

LAUKKASET- LEHTI

Kaikki sukuseuran jäsenet voivat lähettää kirjoituksia lehteemme, ne voivat olla mistä tahansa aiheesta, kunhan ovat Laukkasia tai yleisesti teema-aiheita koskevia juttuja. Jos jäsenellä ei ole sähköpostia, varmaankin jokaisella on lähisuvussa tai ystäväpiirissä joku, joka voi toimia postin välittäjänä. Jos ei postitusapua löydy, ei sekään ole este kirjoitusten lähettämiseksi. Voit lähettää tekstin myös paperiversiona, jopa käsin kirjoitettuna (selkeä käsiala!) lehden kokoajalle eli osoitteeseen Ritva Laukkanen, Vanamonkuja 2 B, 50120 Mikkeli. Oikeinkirjoitusta ei kannata murehtia, tarvittaessa oikolukijamme hoitaa asian kuntoon. Murrekieliset tekstit julkaisemme kirjoittajan lähettämässä muodossa. Jos lähetät kirjoituksen mukana kuvia, ne skannataan sukuseuran skannerilla ja palautetaan Sinulle ilmoittamaasi osoitteeseen.

Uudet ohjeet

Kirjoita tekstisi fontilla Arial 10 ns. leipätekstinä eli ei mitään sisennyksiä, tavutuksia, reunuksia tai tasauskomentoja. Laita kuvat liitteinä ja teksti samaan lähetykseen juttusi otsikon nimellä osoitteeseen laukkaset.lehti@gmail.com, (ei neuvoston jäsenten yksityispostiin). Näin teksti ja kuvat löytävät parhaiten toisensa. Anna tekstillä ja kuvalla nimi, joka yhdistää ne toisiinsa ja joka kuvaa aihettasi. Tekstiä saa olla enintään 2 A nelosen verran. Kuvakoko enintään 2592 x 1936 ja pikseleitä vähintään 300 dpi. Painettujen kuvien laatu on usein heikko, siksi toivomme, että kuvat ovat alkuperäisiä. Kuvien julkaisu vaatii kuvan omistajan luvan, omat otokset eivät vaadi lupaa kuin Sinulta itseltäsi. Kerro myös, ketä tai mitä kuva esittää ja milloin ja missä kuva on otettu. Kirjoita tekstin loppuun myös kirjoittajan nimi.

Muista laittaa lähetykseen myös omat yhteystietosi mahdollisia tarkennuksia varten. Syksyn numeron tulevat kirjoitukset on lähetettävä 15.10. 2017 mennessä. Lehden teema on "Sota-ajan eläneiden haastattelut/ muistelut.

PUUTTUUKO SINULTA VANHOJA, Laukkaset -lehden numeroita?

Muutamia yksittäiskappaleita hintaan 5€ (postikuluineen) jäljellä:
1/2006, 2/2006, 1/2008, 2/2008, 3/2008,
1/2009, 1/2010, 1/2011, 2/2011, 1/2012

Useampia kappaleita alkaen numerosta 2/2012, (ei kuitenkaan numeroa 1/2015)

Jos tarvitset, ota yhteys Ritva Laukkaseen, yhteystiedot viimeisellä tekstisivulla.

SUKUKOKOUS VAI SUKUTAPAAMINEN ?

Facebook - viesteissä on esiintynyt näkemyksiä siitä, että sukukokouksia on niin paljon, ettei tiedä mihin mennä.

Laukkasten Sukuseura on rekisteröity yhdistys, jolla on yhdistyslain mukaiset velvoitteet. Sukuseura kokoontuu kolmen vuoden välein viralliseen kokoukseensa, tähän kokoukseen kutsutaan kaikki sukuseuran jäsenet perheineen. Seuraava kokous on kesällä 2018 Savonlinnassa.

Vuoden 2018 kevätnumerossa julkaistaan sukukokouksen ohjelma ja ilmoittautumishjeet.

Laukkasten Sukuseuraan kuuluu useita sukuhaaroja, suurimpana Pielaveden Laukkaset. Muita ovat mm. Enon, Haapaveden, Heinäveden, Heinäveden Lammun/Vihtarin, Iisalmen, Ilomantsin, Impilahden, Juvan, Jyväskylän, Kaavin, Kerimäen, Kesälahden, Kiteen, Kontiolahden, Kontokin, Kuopion, Kurkijoen, Liperin, Parikkalan, Ruskealan, Räisälän, Säätämäin, Sortavalan ja Uukuniemen Laukkaset.

Useat näistä sukuhaaroista kokoontuvat säännöllisesti, osa satunnaisesti, osa ei ole vielä

järjestänyt tapaamisia. Nämä sukuhaarat eivät ole rekisteröityjä yhdistyksiä, joten niitä eivät sido yhdistyslain määräykset. Kokoontuminen on pääasiassa vapaata yhdessäoloa.

Tässä lehdessä on kutsuja sukuhaarakohtaisesti tapaamisiin ja tarinoita menneistä tapaamisista.

Laukkaset lehti julkaisee kutsunne sukuhaaran tapaamiseen, myös kertomukset tapaamisesta ovat tervetulleita. Lehti ilmestyy kahdesti vuodessa: huhti-toukokuussa ja marras-joulukuussa.

Laukkasten Sukuseura ehdottaa, että mikäli sukuhaarat kokoustavat, näitä kutsuttaisiin sukuTAPAAMISIKSI ja säästettäisiin sukuKOKOUS ja - JUHLA sanat meidän koko seuramme kolmivuotistapahtumiin. Tämä käytäntö selvittäisi tilannetta: tietäisi siis heti onko kyseessä koko seuran vai pienemmän sukuhaaran tapahtuma.

Seura ehdottaa myös, että sukuhaarakohtaisia tapaamisia ei järjestettäisi yhtä aikaa SUKUKOUKSEN kanssa.

SUKUKIRJA

Sukukirjatyöryhmä on kokoontunut
27.01.2017, 11.02.2017 ja 26.04.2017

Sukukirjahanke etenee hyvin. Kirja valmistuu vuoden 2018 sukukokoukseen mennessä. Sukukirjan tiedot rajautuvat n 1700-luvun alkuun. Vielä tarvitaan useita DNA-näytteitä muutamasta sukuhaarasta. DNA- tutkimus on erittäin tärkeä eri sukuhaarojen yhdistämistyössä. Nyt saatujen tulosten perusteella kaikki Laukkaset eivät ole lähtöisin samasta kantaisästä tai ovat erkaantuneet toisistaan jo ennen 1400-lukua eli ajalta, josta on hyvin vähän kirjallisia dokumentteja.

LAUKKASET MEDIASSA

Enon sukuhaaraan kuuluva ampumahiihtäjä Mari Laukkanen oli erittäin näkyvästi esillä eri tiedotusvälineissä menestyttyään hienosti ampumahiihdon MM- ja hiihdon SM- kisoissa.

Viinan varoituksia vuodelta 1644

Enämbi viina saattaa ihmisen tompeliksi, wiisaat willidze ja hullut tekee vielä hullummax, turmele taidon, sytyttä hecuman, saatta kapinan ja punaiset silmät: teke köyhäksi ja kiwuloisexi, ilmoitta salaisuudet, kehoitta Jumalan vihan, ja saattaa kadotuxen. Sen tähden ei yxikän pidä juoman enä cuin tarpeexi ja terweydeksi. Juoda myös ilo picarit, eli iloxi ystävällises cocouksis ei ole kielty, cosca ylönpaltisuus estetyksi tule,

SUKUTUTKIMUS

Uutta tietoa Pielaveden Laukkasten juurista Pielaveden Laukkasten DNA-testit ovat valmistuneet. Sukuhaara on itäisen N -haploryhmän haaraa N-CTS3451 eli samaa päälinjaa kuin Kurkijoen ja Kirvun Laukkaset.

Pielaveden Laukkasten lähimmät suvut ovat Juvan seudulta lähtöisin olevat Hulkkoset ja Kuosmaset. Haaran N-CTS3451 juuret ovat kuitenkin Karjalassa. (Ari Kolehmainen)

DNA-testit

Dna-testejä tarvitaan vielä, jotta saadaan yhteydet eri sukuhaarojen välille. Testit on helppo tehdä. Ahti Kurrin kotisivuilla on otsikolla "DNA-sukututkimus pähkinänkuoressa" selkeä ja ymmärrettävä selvitys asiasta. Ahti Kurri kertoo olevansa tavallinen sukututkimusharrastaja. Ryhtyessään DNA- tutkimustyöhön hän oli todennut, että aloittelijalle sopivaa suomenkielistä koko aiheen kattavaa aineistoa ei löytynyt, joten hän päätti paikata tämän puutteen. Sivustolle pääsee esim. hakusanalla Ahti Kurrin kotisivut tai kurrinsuku.net.

Käykääpä tutustumassa, erityisesti suvun miehet, jotka epäroivät testin ottamista. Testin voi tehdä kotona, eikä se koske. (Toimittaja teki testin lokakuun alkupuolella, oli todella helppo)

ja taito, tieto ja ymmärrys talles on, ja wircans töihin sovelias. Pitä siis waari otettaman, ettei yxikän määrä mital ja ylönpaltisudel pacota ja yllytä toistans (erinomaisesti Nuorucaisia ja waimo wäke, ja ei yhtäkän) ylidze sen Jumalisen tahdon, woiman, terweyden ja cunniallisuuden.

Ritva Laukkasen arkistoista

"Ekkeet te nukutteko- tukeet te onkeen"

Meistä niin monen elämään kuuluu järvet ja niiden rannat, veneet ja kalastus. Vesistöjä pitkin päästiin uusiin kyliin, paremmille kala-apajille ja entistä paremmille marjapaikoille. Järvessä pestiin matot ja huuhdeltiin pyykit. Ja totta kai uitiin.

Oma kosketukseni veneilyyn on kertoman mukaan ollut jo kaksiviikkoisena, jolloin minut nostettiin veneeseen vaunujen kanssa päästöksemme äidin ja isän kanssa kummien luokylään. Silloin ei mietitty turvallisuutta – vaunuja ei kiinnitetty mitenkään eikä minulla ollut pelastusliiviä.

Järvet ja vesi ovat kuuluneet läheisten elämään aina. Äidin äiti, Elsa-Mummi, kalasti ahkerasti vielä eläkeiässä. Mummin pravuuri oli pintaonkiminen ja madon laitto koukkuun oli taitolaji. Ennen veteen heittoa matoon sylkäistiin ja tokaistiin "pthyi!".

Järvestä haettiin verkolla kalat keittoon, suolattavaksi ja etenkin savustettavaksi niin talvella kuin kesällä. Vieläkin ihmettelen, miten taitavasti verkko ujutetaan jään alla oikeaan pisteeseen. Talvella pilkkiminen oli yhteinen huvi – isän puolelta serkut kokoontuivat monta kertaa pilkkikisoihin. Kisat olivat melko turhauttavia, sillä isäni ranneliike oli vailla vertaa. Hänen kairanreiästään nousi aina kaloja ja vaikka vaihdoin päikseen reikää ja pilkki-onkea, kala ei vain käynyt muiden pilkkiin.

Muistan myös ajat, jolloin kaivossamme ei riittänyt vesi ja pyykit oli kuitenkin huuhdeltava. Isän äiti, Alakerran Mummo, vei maitokärryllä pyykin reilun kilometrin päähän Valion rantaan (Rotkolassa, Äänekosken ja Suolahden välissä) ja pestyt pyykit huuhdeltiin järvessä oli kesä tai talvi.

Paperityöläiset

Isän puolelta monet miehet ovat olleet töissä paperitehtaissa, jotka ovat sijainneet vesistö-

jen varrella. Ukkinen, Vilho Petter Laukkanen, hänen veljensä sekä vanhin poikansa, Unto Laukkanen ja myös mummoni Aino Laukkanen, os. Ahtiainen työskentelivät Leppäkosken ja Läskelän paperitehtailla, Harlussa. Nämä tehtaajat sijaitsivat vuonna 1940 luovutetuilla alueilla ja jäivät Neuvostoliiton haltuun. Tuotanto jatkui tehtaissa ja vuonna 1958 Leppäkosken sellu- ja paperitehdas sekä Läskelän tehtaajat yhdistettiin samaksi yhtiöksi ja toiminta jatkui vuoteen 1988 saakka. Tehtaan rakennukset ovat jäljellä rapistuneina Jänisjoen varrella.

Isäni sukulaiset sijoittuivat sotien myötä pääasiassa alueille, joissa oli paperiteollisuutta – osa Äänekoskelle ja osa Kotkan seudulle vesistöjen äärelle.

Tukkien uitto

Paperitehtaisiin kuuluu olennaisesti puun uitto. Puut kaadettiin pääasiassa talvella ja keväällä jäiden sulettua kootut tukkiniput uitettiin hinaajien avulla tehtaisiin. Muistan hyvin, kun katsoimme veneessä hinaajan hidasta etenemistä vetäen pitkiä tukkilautoja.

Tukkilautojen hinaamiseen kuuluivat myös proomut, joiden kannella sijaitsivat uittomiesten yöpymistilat, keittiö ja tietysti sauna. Proomuissa oli tukinuittajien lisäksi 1-2 emäntää, jotka valmistivat uittajien ateriat.

Keittiö sijaitsi keskellä proomua ja sen sivussa oli kaksi pientä emännän kammaria. Keittiön molemmin puolin oli isot huoneet kerrossänkyineen ja ruokapöytineen. Sauna oli proomun peräpäässä. Kaikki rakennukset olivat keltaisia, joka korostui proomun tervan mustaa runkoa vasten kirkkaana. Muistini mukaan kansi oli rautaa ja väriltään punainen ja proomun kansi oli ympäröity rautalanka-aidalla. Nämä tiedot pohjautuvat lapsena kuulemiini tarinoin ja omiin muistikuviini, joten niiden todenperäisyyttä ei voida todentaa.

Parkka

Puun uiton vähetessä yllä mainituista proomuista tuli tehdastyöläisten loma-paikkoja, meillä niitä kutsuttiin "Parkaksi". Olen yrittänyt selvittää parkka-sanankuuperää ja siitä löytyy useita eri tulkintoja. Sana liittyy mm. puun kuorimiseen sekä uittorakenteisiin, joiden päältä miehet ohjasivat tukkeja. Toisaalla mainitaan parkkilotjat, joissa asuttiin ja kuljetettiin kääryslankkuja ja muita tarvikkeita. No, tarkoittipa sana mitä tahansa, Parkka kuului Äänekosken tehtaan työläisperheiden kesään. Työntekijät saivat esittää toiveen / varata viikon vuoron Parkalle – tätä voitaneen verrata nykyisiin lomaosakkeisiin. Parkalle mahtui kerrallaan kaksi perhettä keittiön ja saunan ollessa yhteisessä käytössä.

Parkka oli ankkuroitu saaren rantaan ja siitä johti hutera lautasilta maalle, jossa oli ulkohuussi ja savustus- ja nuotiopaikka. Tästä voinee arvata, että kalastus oli olennainen osa lomaa. Niin myös lapsilla. Me pienimmät saimme onkia Parkan kannelta aidan rakosista. Minulle on kerrottu, että oma isojen kalojen kutsuhuuto oli "ekkeet te nukutteko- tukeet te onkeen". Tiedä häntä, oliko huudolla tehoa, mutta lähes aina sain kalan. Vanhempana sain

Matkalla kohti parkkaa

Huutelen parkan kannella kaloille:
"Ekkeet te nukutteko- tukeet te onkeen".
Kuvassa serkkuja ja setä

tietää Uti-sedän uineen Parkan ympäri ja laitaneen kalan koukkuuni. Voi sitä iloa saadesani kalan ja sitä aikuisten iloa, kun minua oli jälleen kerran huijattu.

Muistan edelleen Parkan pintojen, tervan, saunasta tulevan savun sekä savukalan tuoksun. Muistan yhteiset lettu- ja kahvihetket, iltojen pimenemisen ja kortinpeluun. Muistan myös Parkan keinumisen ja kitinän myrskyllä ja pelottavan sillan, kun jouduin menemään ulkohuussiin pimeässä.

Parkalle kuljettiin alkuaikoina veneillä. Matka Äänekoskelta Karttusaareen kesti useita tunteja. Uti-sedän puinen keskimoottorivene on muistissani voimakkaimmin. Sen moottorin puskutus ja polttoaineen haju ovat syöpyneet syvälle muistiini. Veneessä oli pieni etukajuutta ja pienenä sain loikoilla siellä matkan ajan. Jokainen matka ei ollut tyyni ja aurinkoinen. Tuuli saattoi yltyä todella voimakkaaksi ja aallot tuntuivat lyövän veneen yli. Myöhemmin alkumatka suoritettiin autolla ja lomalaiset nousdettiin veneellä Parkalle.

Sana Parkka saa edelleenkin aikaan lämpimät muistot; tuoksut palaavat mieleen ja kaipaavat sitä hyvää mieltä, joka syntyi yhdessäolosta ja yhdessä tekemisestä.

Taina Saarenpää,
Jorma (Vilhon poika) Laukkasen tytär

Hauen istutusta

Tuolla aiemmin olen kertonut siitä kun vuonna 1938 kun oltiin rauhallisissa oloissa, kerroin mitä minä sain. Kalatalous ja maatalousneuvoja kävi kun me saatiin eräänä keväänä paljon haukia. Sit oli sellanen tiedotus että kun on paljon kalanpoikasia niin voi istuttaa kotijärveensä, tai muihin järviin. Maanviljelysseuralla oli myös hautomo. Niin ne yllyttivät minuakin että kun niin paljon haukia saat niin koitetaan tehdä se hautomolaatikko.

Mie sain maanviljelysseuralta ne mitat ja tein sen hautomolaatikon. Sen piti olla iso. Sain eräänä aamuna niitä kumpiakin maita, niin saottua uroshaukia ja mätihausia. Vein sitä ne pihaan, kun sain kalat pyydettyä. Sitten pantiin pesuvatiin vähän vettä ja toinen mies puristi sitä mätipuolta ja niistä tuli niitä uroshaukia ja minä emohaukia ja kalanhännällä hämmensin.

Piti saada rantaan sellanen aukko, johon sopi hyvin sellanen laatikko ja kun oli tiuhasilmäiset verkot sinä keväänä. Neljän viikon päästä lähti jäät pois. Minä huolellisesti kävin joka päivä katsomassa millon niitä alkaa tulla ja aloin huomata että nyt tullee niin paljon noita hauenpoikasia että. Ja kun oli neljä viikkoo kuulunu se oli niin sakianaan se laatikko. Kun siinä oli toisessa päässä havut ja hauenpoikasia.

Sitten ilmoitin puhelimella, kun oli ilmoitus et annetaan. Se oli palkinto siitä, jos onnistuu siitä, jos hyvin onnistuu. Minä ilmoitin sille kalatalousmestari Törhöselle, että minulla on onnistunut, tulkaas katsomaan.

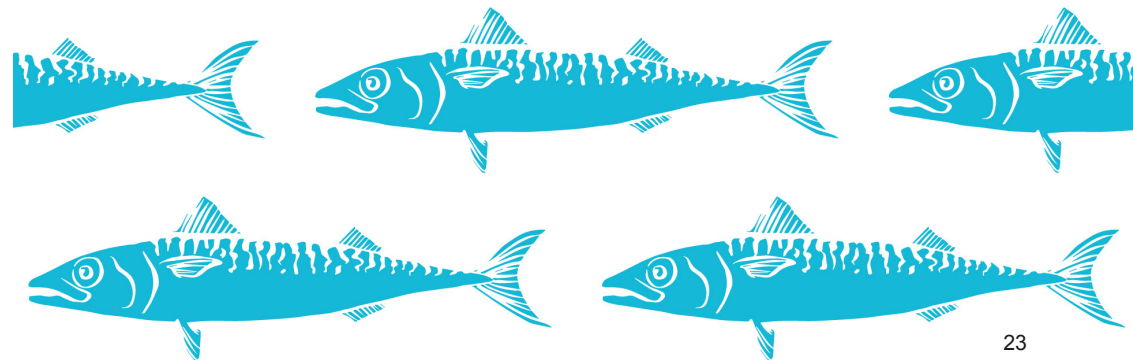
Kalatalousmestari tuli ja sanoi että on onnellisesti hyvin käynyt. Mie kysyin et mil taval nää lasketaan järveen? Ne pitää uittaa ylös, eikä sitä suurta laatikkoo jaksakaa nostaa. Hyvä on, ja aikaa myöten tuli sitten se palkkio 50mk. Se oli mukava minusta. Kun se kalatalousmestari meni pois, ne hauet sitten työmiehen kanssa laskettiin siihen kotirantaan.

Sit vietiin sille Niemen rannalle jossa oli semmonen syvempi paikka, kun tää pikkunen poukama. Siin ei ollu heinä, niin siihen mie laskin niitä hauenpoikasia. Taas siirrettiin sitä laatikkoo ja vietiin aivan saaren rantaan. Salmeen minne viimeiset sitten laskettiin. Niin sitten laatikot tuotiin kottiin, kotirantaan.

Ja taas seuraavana keväänä 1939 tehtiin samalla tavalla, että mie koitan et lasketaan haukia, mutta ei saatu paljon haukia. Saatiin mätiä vähänpuoleisesti. Ja ne aikanaan sisältyivät ja ei niitä saatu kun se tuli se kalatalousmestari katsomaan ja sano että tääl on noin 5000 hauenpoikasta. Mie sanoin et nyt ei onnistunu.

Ja sit laskettiin kotirantaa jo aikasemmin mukaan mie en niit ottanu kun me laskettiin niitä, laitettiin laatikkoo veneeseen, mut se olikin niin painava et laatikko ja vene kaatu siinä Koverilan puolella. Jouduttiin sit uimaan tai kävelemään ja vetämään vene vesiltä rantaan. "Minä en kerro siitä sen enempää."

Heikki Lahdelman kertomaa

Rantakulma

Emme ole "varsinaisia Ranta-Laukkasia", mutta kotimme sijaitsi Rantatiellä Kuusankosken Rantakulmalla Kymijoen varrella. Rantatonttien ja meidän tonttimme välissä oli ja on edelleen kepeä kylätie, nimeltään Rantatie.

Äidinäitini Elin Sofia muutti Utista nuorena leskenä Rantakulmalle ostamaansa taloon kolmen lapsensa kanssa vuonna 1922. Talossa oli kaksi asuntoa alakerrassa ja yksi yläkerrassa. Elinillä oli vuokralaisia ja itse hän toimi siivoojana Kymin tehtaalla. Talo oli alun perin pärekattoinen hirsitalo. Myöhemmin ulkoseinät saivat vuorilaudoituksen ja ne maalattiin vaaleiksi. 1950-luvulla tehtiin peltikatto oman perheen voimin. Ruosteiset suojapellit isä osti Heinolasta Högforsin tehtaalta. Elin-mummo harjasi käsivoimin teräsharjalla ruosteet pois pelleistä ennen kuin ne kuljetettiin kuorma-autolla Kuusankoskelle. Veljeni matkusti lavalla peltien "vahtina", jossain mutkassa peltinippu pääsi luistamaan Jorman jalkaa vasten, mutta onneksi pahempaa vahinkoa ei käynyt, koska nilkka oli jo valmiiksi paksuissa siteissä aiemmin sattuneen nyrjähdysten takia. Kattopellit maalattiin yhteen kertaan ennen paikalleen asentamista ja sitten vielä kertaalleen katon ollessa valmis. Oli huojentavaa, kun ei tarvinnut kesäaikaan leivinuunia lämmittäessä pelätä kipinöiden sytyttävän pärekattoa tuleen. Muistan, että joskus isä joutui ruiskuttamaan vettä pärekatolle varotoimena.

Rantakulma kotitalomme

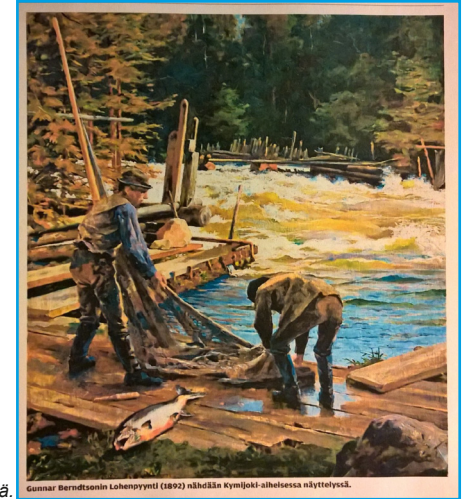
Pihassa olevassa kaivossa riitti vesi viereistenkin talojen asukkaille. Vesijohdot saatiin 50-luvun alussa. Alkuvuosina vesi nostettiin joesta, jonne putket oli vedetty vastakkaisen tonttien välistä ja siinä oli myös kulkuväylä kylän yhteiselle laiturille. Kellarissa olleella pumpulla pumpattiin vesi vintillä olevaan isoon tynnyriin ja sieltä se tuli omalla paineellaan hanoihin. Meidän lasten tehtävänä oli vahtia vesisäiliötä pumpaamisen aikana. Kerran Jorma flunssaisena istui keittiössä ja totesi äidille, että katosta riippuvassa pallolampussa lainehtii. Äiti-Maire kiirehti mittaamaan pojan kuumetta luulle hänen hourivan. Ei hourinut poika, vaan Marja oli unohtanut säiliön vahtimisen leikkiensä lomassa ja isä-Petter pump-pasi vettä yli äyräiden.

1950-luvulla Kymijoki oli savi- ja mutapohjainen, vesi oli jotakuinkin uintikelpoista. Veteen totuttelu lapsena sujui niin, että isä tai äiti otti ranteista kiinni ja kastoi uppeluksiin. Uimaan opettamisessa käytettiin tavallista nahkavyötä, joka sidottiin lapsen vyötärölle ja siten meitä avustettiin pysymään veden pinnalla. Lopulta omatoimisesti ponnistimme vauhtia laiturin tukipuista ja uimme pari kolme metriä laiturin vieressä. Kuusankosken kohdalla joki on leveä ja virtaus on kova. Jos halusimme uida keskellä jokea olleelle puomille, piti suunnata ainakin 45 astetta ylävirtaan jotta osuisi kohtisuoraan laituria vastapäätä. Virtauksen vuoksi uinti otti voimille ja puomilla oli pakko levätä ennen paluu-uintia, ettei virta ei olisi vienyt mennessään. Nykyisin joen veden laatu on parantunut puhdistuslaitteiden ja -menetelmien ansiosta.

Rantakulmalta muutimme 1960-luvun puolivälissä Melkunmäelle uuteen omakotitaloon. Myöhemmin Jorma lunasti Rantatien tontin itselleen, purki vanhan talon 1974 ja rakensi samalle paikalle uuden oman talon ja asustelee siellä edelleen.

Tulevana kesänä Kuusankoskitalolla on Kymijoki Suomen taiteessa niminen näyttely, joka liittyy Suomi 100-juhlavuoteen. Näyttelyssä on noin 60 teosta, niistä suurin osa maalauksia. Ajanjaksona on sata vuotta 1830-luvulta talvisotaan asti. Vastaavaa, yhteen jokeen liittyvää näyttelyä ei ole nähty Suomessa aiemmin. Mitään muuta jokea ei ole myöskään kuvattu taiteessa yhtä paljon kuin Kymijokea.

Anne-Marita Laukkanen

Maalaus Kymijokinäyttelystä.

Gustav Berndtsonin Lohenvyynti (1892) nähdään Kymijoki-alueella näyttelyssä.

JÄTTIHAUKI JAKUNSALMESTA KESÄLLÄ 1954

Olen nelivuotias ja asutaan saarella. Jäät ovat lähteneet pari viikkoa sitten. Isä kalastaa intohimoisesti, koska kalaa saa juuri nyt hyvin. Hauenkutu alkaa olla ohi ja rysäpyynti vähenevässä. Isä on lähtenyt illansuussa soutamaan parin kilometrin päähän Mökinlahteen, lahnojen kutua aavistellen. Olen kinunnut mukaan ja päässytkin, koska puolitoista vuotta nuoremman siskoni Martan ja minun erottaminen toisistaan tarjoaa katkoksen meidän toistuvaan tappeluamme. Marta ei ole päässyt mukaan, koska lahna on äärimmäisen arka kala ja vaadittava hiljaisuus olisi yksinkertaisesti mahdoton, jos olisimme molemmat mukana.

Soudetaan puolikilometrillä, leveää jokea muistuttavaa Kajansalmea. Istun perätuhdolla ja isä soutaa "alahangoilta" eli keskituhdolta. Kuten aina soutuessaan järvellä, isä nytkin uistelee. Uistinsiima kulkee läheltä vierestäni laidan yli järveen. En saa koskea siimaan, vaikka kuinka mieli tekisi. Venessä on voi-

massa monia muitakin sääntöjä, joista en välittäisi. Pahinta on istua koko ajan paikallaan ja ehdottomasti keskellä tuotoa, koska pienikin veneen kallistuma vaikeuttaa soutamista. Veneen reunan yli ei saa sorkkia. Sormia saa uittaa vedessä. Erityisesti minua harmittaa, koska melominen on minulta kielletty, sillä se kiinnostaisi valtavasti. Olen päättänyt tulla yhtä taitavaksi melojaksi kuin meidän isä. En vain jaksaa vielä liikutella melaa kunnolla.

Lahnaverkot ovat hyvin selviteltyinä ja siististi laskostettuna puusaavissa kokkatuhdolla. Veneen pohjalla on nippu ohuita, reilun kolmimetrisiä koivuvaajoja, jotka isä on huolellisesti karsinut kirveellä ja teroittanut tyvipäästään. Vaajat painetaan pystyyn Mökinlahden mutapohjaan ja lahnaverkon lasku aloitetaan siitä. Kirves on veneen pohjassa isän selän takana. Isä sanoi kerran vaajaa teroittaessaan, että mies pystyy elättämään itsensä, jos hän kykenee teroittamaan verkkovaajan käsissään

ilmassa, ilman tukena käytettävää veistopölkkyä. Aion opetella tuon taidon kohtapuoliin. Niimitäin heti, kun jaksan pitää kirvestä ilmassa yhdellä kädellä.

Isä soutaa rauhallisin, voimakkain vedoin. Hän on loistotuulella, kuten aina hyvän sään kala-reissulla. Kaijansalmi on rasvatyyni. Aironlavat nousevat vetojen välillä vedenpinnasta vain nyrkkini korkeuden verran. Lavan nurkasta noruva vesi jättää veden peilipintaan hauskan laajenevien renkaiden rivin, jonka katseleminen en ikinä väsy. Ylävartalon keinahtelee jännittävällä tavalla eestaas, kun veneen liike seuraa aironvetoja. Veneen pohjalle vuotaneet pari vesiliitraa läikähtelevät samassa rytmissä.

Tullaan Jakunsalmeen, josta siirrytään avoimempaan maisemaan. Täällä tuulee hiukan lännestä. Jatketaan Kettusaarten ohi Pöhlön-salmen suuta kohti. Ollaan matkan puolivälissä. Isä asettaa aironkahvat polvitaiteittensa alle ja alkaa kääriä sätkää. Airojen kärjet osoittavat yläviistoon kuin lokin siivet yläasennossaan, ajattelen. Veneen vauhti hidastuu. Minua alkaa jo vähän pitkästyttää.

Säpsähdän, kun veneen laittaa vasten oleva uistinsiima vieressäni narahtaa. Isältä karkaa voimasana. Hän luulee, että uistin painui pohjaan ja tarttui kiinni. Puinen uistinkela pitää silloin heittää nopeasti kellumaan järveen, että veneen vauhti ei katkaise siimaa. Hän on heittämisillään kelan, kun hän tuntee, että uistimeen taisikin iskeä jytthauki.

Silloin tupakat ja kaikki muu unohtuu. Alkaa hauen väsytykset, joka kestää varmaan ainakin varttitunnin. Isä sanoo välillä lyhyesti jotakin, minkä omalta jännitykseltään pystyy, kun minä koko ajan kyselen ja kyselen. Haukea vedetään kerta toisensa jälkeen varovasti veneen lähelle, ja sitten löysätään taas siimaa, kun voimakas kala päättää uida pois päin. Kun kala on veneenmitan päässä, se hauelle ominaisella tavalla ui pintaan ja yrittää ravistaa uistimen irti leuastaan. Silloin isä huomaa, että ainoastaan kolmihaarakoukun yksi haara on hyvin väljästi kiinni hauen alaleuan reunavahven-

nuksen takana. Isä kertoo asian merkityksen, ja meidän molempien jännitys kasvaa vielä suuremmaksi. Kaiken lisäksi tuuli on väsytyksen aikana kuljettanut veneen kiviselle matalikolle, jossa kala helpommin voi kiertää siiman kivien ympäri ja katkaista sen.

Kalan väsytykset jatkuvat ja isä pitää minun mukana kertomalla, mitä hauki kulloinkin meinaa. Kun suuri kala väsyi riittävästi, se antaa vetää itsensä yhä lähemmäs venettä, kellen välillä selällään kuin metrin halko, valkea maha ylöspäin. Vihdoin isä saa vedettyä väsyneen jättihauen parin metrin päähän. Kun se on aivan veden pinnassa selkä ylöspäin, hän lyö melan lavan syrjällä tarkasti tähdätyn, hirmuisen iskun hauen päähän, silmien kohdalle. Melan varsi menee säpäleiksi ja lapa jää kellumaan veden pinnalle. Hauki tärisee suorana, evät harallaan. Koukku on onneksi vielä kiinni. Sekunnissa isä vetäisee kalan aivan veneen viereen ja kallistaa venettä nopeasti. Niin paljon, että vettä hulahtaa sankotolkulla veneeseen ja hauki mukana. Minä meinaan pudota perätuholta järveen.

Koukku irtoaa hauen leuasta heti, kun hauki on veneessä ja siima löystyy. Hauki potkii hirveästi veneen pohjalla ja roiskuttaa paljoa vettä päälleni. Tuhto allani on jo aivan märkä. Pelkään, vedän jalat koukkuun ja hiissaan itseni perätuholon kauimmaiseen nurkkaan. Isä moukaroit hauen lopullisesti hengiltä - kirveen hamaralla! Kastuneet tupakkamassi, tulitikut ja sätkäpaperirulla kelluvat hauen ympärillä vedessä veneen pohjalla.

Hauen saanti ja väsytykset veivät niin paljon aikaa, että palasimme suoraan kotiin punnitsemaan, ihmettelemään ja siivoamaan sitä. Haukimamma painoi mätinsä laskeneena tyhjämanakin kahdeksan ja puoli kiloa, ja oli melkein pikkusiskoni Martan pituinen. Häntä taisi hieman harmittaa, kun ei ollut uistinseikkailussa mukana. Hänestä kehittyi aikuisena innokkaampi kalastaja kuin minusta.

Sinä iltana emme varmaan edes tapelleet.

Oskari Laukkanen

Remesjoen rannalla

Pohjossavossa liiki Pyhännän rajaa on ruohoinen matala Näläntöjärvi. Sen ruskea vesi lähtee kohti suuria meriä Remesjokea pitkin. Kun vesi on virrannut noin kuusi kilometriä, ohitan muutamia koskia, Myllykosken, Pitkälän ja Haapakosken, on joessa pikkuinen koski, nimeltään Pikku Niva. Juuri kosken kohdalla on nyt jo ränsistynyt asumaton talo.

Tämä talo oli kotini ensimmäiset 19 vuotta. Kun vanhempani hankkivat tämän tilan he laittoivat sen nimeksi Jokela. Vesi on ruskeaa johtuen siihen läheisiltä soilta laskevista ojista.

Keväisin Näläntöjärven pinta alkaa nousta ja lämpöiset ilmat pehmittävät jäät niini järvestä kuin joestakin ja jäät lähtevät liikkeelle, ensin tietenkin vesistön alajuoksulla. Vähitellen jäät alkavat liikkua myös Remesjoessa.

Se oli poikasille jännittävää aikaa. Noin puolelentoista kilometriä alajuoksulle päin on Remesjoen suurimpia koskia, Paankoski. Mei-

tä oli lähes kymmenpäinen poikajoukko, joka jokivarressa melastaen sorkkivat jäälauttoja aina Paankoskelta lähtien kohti yläjuoksua. Seipäillä tyrkkien yritettiin saada vauhtia veden mukana kulkevaan lauttaan. Välillä hypättiin lautan kyytiin siinä uskossa että jää lautassa kantoi. Joskus kantoi, joskus taas ei ja lautturi sujahti puikkoutuneen jään läpi Remesjoen kylmään syleilyyn. No kaverit veti urhon rantaan ja kiireesti kohti kotia vaihtamaan kuivat vaatteet ja takaisin jokivarteen.

Noin viikon joskus parikin viikkoa jäiden lasku kesti. Sitten alkoivat tulvat. Oikein lumisten talvien ja runsassateisen kevään jälkeen vesi saattoi nousta toista metriä ja kestää lähelle juhannusta. Silloin tulvat vaikkeuttivat alavien viljelysmaiden toukotöitä.

Mutta kutuhaukien pyynti oli silloin parhaimmillaan. Jokaisessa talossa ja mökistä vietiin katiskat tulvavesien täyttämiin pellon ojiin ja muihin kapeisiin poukamiin, jonne hauki nou-

Nykyisin Pikku Niva virtaa talvellaikin kauttaaltaan sulana.

si kutemaan. Se oli tarkkaa työtä, nielu laitetiin niin että kun hauki palasi takaisin jokeen se ui katiskaan. Niin tai näin joka tapauksessa haukia saatiin. Toukokuun viimeinen päivä loppui aina koulu ja alkoi kesäloma. Ei se tarkoittanut sitä että oltais oltu jouten, ei läheskään. Tuollaisella pieviljelystillalla oli jokaiselle työtä. Poikkeuksetta jokainen tyttö ja jokainen poika joutui tekemään töitä lähes koko kesäloman ajan.

Mutta oli meillä vapaatkin. Illat ja viikonloput oli aikaa, jolloin me samat pojankolliit kokoontuivat milloin missäkin. Ei hän me missään pahanteossa oltu. Eräs isäntä kuitenkin oli sitä mieltä että jos me ei oltu pahan teossa niin ainakin me suunniteltiin sitä.

No myönnän kyllä että oli yksi juttu joka ei ollut lähes kaikkien mieleen. Se oli joka keväinen lautan, koplukan teko. Se alkoi sillä että iltayön hämärissä pöllittiin lähimmästä jo puutavarayhtiön mittaamasta pinosta jokunen pölli ja kärkeättiin maitokärryllä jokivarteen. Siellä sitten kotoa pöllityillä naurolla nauhattiin laudanpätkillä pöllit yhteen ja eikun seilaamaan. Kun keran oli vettä niin pithän poikasten päästä vesille.

No tietenkin onkiminen ja uistimen veto oli meidän poikien kalastu harrastus.

Remesjoki on ollut jokseenki merkittävä uittoväylä ja siihen on joskus 1900-luvun alussa rakennettu suurimpiin koskiin kuten Paankosken ja Jylängönkosken uittorännit. Sen uiton seurauksena on, että joen pohjassa makaa

runsaasti uppotukkeja. Lukemattomat on ne Professori-uistimet, jotka on siellä uppotukeissa kiinni.

Hiekkainen maantie kulkee kylän läpi ja ylitti eräällä kohden joen. Tämä silta ja sen törmä oli nuorison kokontumispaikka. Tytöt oli omassa porukassa ja pojat omissaan. Ja olihan se poikien mielessä se määrätty tyttö johon yritettiin tehdä vaikutus. Joskus se kesän mittaan onnistukin ja syksykesän hämärissä kuljeskelikin tyttö ja poika jokivarren polkua hyvin lähekkäin. Kai ne ensimmäiset hätäiset puutkin silloin vaihdettiin.

Kun joki talven tullen jäättyi, oli koskipaikat pilsimpään sulina. Joskus kun oli rusasteiset syksyt veden pinta nousi ja kovissa pakkasissa jäättyi kosketkin, ainakin osittain. Talven aikana vesi sitten laski ja jäät liikkuivat niin että joihinkin koskiin tuli jostakin syystä tunneleiden tapaisia onkaloita. Varsinkin Pitkäkoskessa oli tämä ilmiö lähes joka talvi. Vanhemmat kyllä kielsivät meitä menemästä sinne, mutta uskoiko pojat. Ne oli mitä hienoimpia leikkipaikkoja. ” Jos hukutatte itsenne niin saatte selkään” oli yleensä vanhemman ihmisen kieltö. No sekös meitä poikia nauratti. Ja kuin ihmeen kaupalla minä en ainakaan muista että kukaan olisi hukkunut tuohon jokeen, vaikka kyllä läheltä piti tilanteita varman oli.

No tuosta ajasta on jo kulunut aikaa ja paljon on virranut vettä Pikku Nivassa Jokelan ohi.

Leo Laakko
Sukuseuran tallennevastaava

*Ma rannalla virtaavan veden istun ja katselen kulkua veen
Ma kaarnapalasen löydän siitä kaarnaisen venhon ma teen.
Ma virtaan venhoni lasken ja katselen kulkua sen.
Mihinkä päättyy mun venhoni pieni, sitä tietää voi ma en.
Se kulkeeko kauaksi rantaan miss' onni on ikuinen.
Vai saapuuko tummaan rantaan miss' murhe on ainainen.*

runon kirjoittanut Koululainen Leo Laakko n.50 v sitten.

Kirje kotiin

Siihen aikaan, kun sukulaiset asuivat toisistaan kaukana, oli kirjeillä suuri merkitys ihmisten elämässä. Jos oli kirjepaperia, niin se monesti kirjoitettiin niin täyteen asiaa ja pienellä tekstillä kun siihen vain mahtui. Ja kun se vastaanottaja sai kirjeen sitten aikanaan, sitä luettiin suurella joukolla, että kaikki saivat kuulla mitä kirjeessä luki. Toihan se kirje joskus ne surullisemmatkin uutiset, kuten kuolin viestit, mutta niiltähän ei voi elämässä välttyä.

Kirje oli sikäläkin tärkeä osa elämää, kun ei taloissa ollut puhelinta. Puhelin oli vain äveriäämmissä taloissa ja kauppoissa ehkä, josta saattoi soittaa jonkun tärkeän asian. Kirjeellä sitä yleensä kerrottiin kuulumiset. Sitä paitsi olihan se kallista soittaakin, kirje tuli aina halvemmaksi ja siihen sai enemmän asiaa, kun mitä siihen aikaan olisi puhelimesta puhuttu. Ennen vanhaan ei römpötely puhelimesta niin kun nykyään.

Kun tuli sota, sotilaat kirjoittivat kotiin vaimolle tai kirjeystävälle, joita siihen aikaan oli monella. Olihan se mukava saada sinne sodan keskellekin joskus kirje. Jos kukaan muu ei kirjoittanut

nut, kysyttiin jotain tuttua kirjoittamaan. Kirjeitä kirjoitettiin sota-aikaan paljon. Kun Karjalaiset joutuivat lähtemään kodeistaan ja heillä ei ollut tietoa missä suku oli, kirjoitettiin kirje ja saatiin taas kuulla paljon asiaa missä on jouduttu olemaan, miten on kohdeltu, missä ollaan tällä hetkellä ja paljon muuta.

Myös Amerikasta, kun sukulaiset ovat lähettäneet joulukortteja, on se kirjoitettu niin täyteen asiaa ja vuoden kuulumiset. Siellä on myös muisteltu tietyt asiat kuten kotipaikka ja sen upean järven rannat ja koivikot. Eihän ole mennyt paperia, vaikka siihen ehkä olisi ollut varaa. Jälleen kun joulukortti kuuluisineen tuli meren takaa, se luettiin koko perheelle. Mitä sukulaisille kuului siellä kaukana jossain. Jos se oli läheiseltä ihmiseltä, kirje saattoi kulkea essun taskussa jonkin aikaa, kunnes se laitettiin piirongin laatikkoon toisten kirjeiden joukkoon talteen, jotta sen voisi lukea taas myöhemmin ikävän tullen.

Myös nyt myöhemmin kirjoitetaan kirjeitä. Vaikka sosiaalinen media on tullut ja kirjeen kirjoitus jäänyt monelta vähemmälle. Minä olen kirjoittanut vuosikymmeniä kirjeitä. Kirjoitan niitä edelleenkin ja käsin, se on se ainoa oikea tapa kirjoittaa kirje mielestäni.

Monesti kun mökillä, järven rannalla ei ole muutakaan tekemistä niin alan kirjoittamaan kirjettä. Olen saanut satoja kirjeitä ja kaikki ne ovat arkussani talletta. Siellä on Suomesta, Hollannista saan joka vuosi uuden vuoden kortin kaikki talletta ja Laukkasilta Amerikasta ja Canadasta nekin olen tallettanut. En ole laskenut kirjeiden määrää tai korttien, olen vain ajatellut, että niitä ei saa hävittää. Hauska niitä on joskus lukea ja ajatella mitä on tapahtunut joskus kauan sitten.

Kirj. ja kuva Jaana Väisänen

Kutsu Pielaveden Laukkasille

Tervetuloa

**kaikki juuriltaan Pielaveden Laukkasista polveutuvat
perheenne oman sukuhaaramme sukukokoukseen!**

On jälleen aika tavata juurillamme Pielavedellä

**lauantaina 5. elokuuta 2017 klo 9,
Laukkalan kylän Nuorisoseurantalossa.**

os. Laukkalantie 972, 72740 Laukkala.

Aloitamme aamukahvilla klo 9 aikoihin.

Sen jälkeen vietämme hartaushetken läheisessä Laukkalan kyläkirkossa ja juhlistamme Suomen 100-vuotista itsenäisyyttä käymällä kirkkomaan sankarihautoilla ja edesmenneitten Laukkasten haudoilla.

Päivän pääaiheena käsitellään kahta Laukkasten ajankohtaista sukukirjahanketta: Valtakunnallisen Laukkasten Sukuseura ry:n meneillään olevasta, kaikkien Laukkasten yhteisen sukuhistorian päivitystyöstä kertoo sukuneuvoston jäsen Oskari Laukkanen. Aimo Laukkanen esittelee omaa, Pielaveden Laukkasten sukuhaaran kirjaa vauhdittavaa projektiaan. (ks. Aimo Laukkasen kirjoitus toisaalla tässä lehdessä.)

Toivomme myös yleisöltä pieniä ohjelmanumeroita. Niitä voitte jo nyt ruveta miettimään: muisteluita, musiikkia, sattumuksia ja juttuja olisi mukava kuulla... Tuokaa mukanaan suvun vanhoja valokuvia ja esineitä näyttelle.

Ohjelman lomassa nautimme lounasta.

Vapaalle sanalle, kuulumisille ja seurustelulle on varattu aikaa. Juomme vielä päiväkahvit ennen kokouksen päättymistä.

Valtakunnallisen Laukkasten Sukuseura ry:n tuotteita on kokouksessa myytävänä. Tee kaupat täällä, niin säästät pakkaus- ja postituskulut sekä postiennakkomaksut! (Ks. tuotteet www.laukkaset.org).

Tarjoilun järjestämistä varten pyydämme ilmoittautumaan ennakkoon heinäkuun loppuun mennessä.

Osallistumismaksut kerätään vasta kokouspaikalla (aik. 25 €, lapset 7-12 v. 10 € ja alle 7-vuotiaat ilmaiseksi). Maksu kattaa kahdet kahvit, lounaan, tilavuokran ja muut kulut. Maksuksi käy vain käteinen raha.

Ilmoittautumisia ottavat vastaan ja tiedusteluihin vastaavat kokouksen konkaripuuhamiehet: Timo Laukkanen puh. 0400 278791 tai timos.laukkanen@gmail.com ja Aimo Laukkanen puh. 050 5946280 tai laukkanen.aimo@gmail.com

Kutsu löytyy myös Laukkasten Sukuseura ry:n sivuilta www.laukkaset.org (Ajankohtaista-palstalta) ja Laukkasten facebook-ryhmän sivuilta.

Antakaa lisäksi viidakkorummun päristä, jotta kutsu tavoittaisi mahdollisimman monta sukuhaarastamme!

Toivotamme teidät oikein lämpimästi tervetulleiksi elokuun alun kesäretkelle serkkuja tapaamaan! Kokousta suunnittelevat Timo ja Raija sekä Aimo ja Margit, Pielaveden Laukkasia kaikki.

P.s. Asu on vapaa, mutta entä jos kaivaisitte kansallispukunne naftaliinista tuulettumaan sukujuhlan kunniaksi!

Nikodemus Laukkasen jälkeläisten tapaaminen

Nikodemus Laukkasen jälkeläiset tapasivat Maaningalla Ikälän kartanossa 20.8.2016. Kokoonkutsujana toimi Nikodemuksen jälkeläisten nykyinen päämies Heikki Laukkanen.

Nikodeemus Laukkasesta Jouni Laukkanen on kirjoittanut seikkaperäisen tarinan Laukkaset-lehteen 1/2007. Poimin siitä vain joitakin oleellisia asioita tähän kirjoitukseen.

Nikodemus Laukkanen syntyi 15.7.1890 itsellisen kylänmiehen Heikki ja Katrina Laukkasen (o.s. Suomalainen) perheen kuopuksena. Nikodemus on syntynyt sukuselvityksen mukaan Kesälahdella, mutta on myös sellaisia tietoja, että hän olisi syntynyt Kerimäellä.

Nikodeemus asui sodan loppumiseen asti Karjalassa: Kesälahdella, Kerimäellä, Uukuniemellä ja Ruskealassa, josta evakkomatka alkoi syksyllä 1944 Isonkyrön kautta Maaningalle. Maaningalta Nikodemus osti vuonna 1945 Ikälän kartanon, jonka isäntänä hän eli lopun elämänsä vuoteen 1974 asti. Lapsia syntyi ensimmäisestä avioliitosta 10 ja toisesta 5.

Kokoontumiseen osallistui Nikodeemuksen 3 lasta, lasten puolisoita ja lastenlapsia puolisoineen. Yhteensä väkeä oli n 20 henkilöä.

Osallistujia oli Maaningalta, Pielavedeltä, Siilinjärveltä, Lapinlahdelta, Viitasaarelta, Rautalammita, Jyväskylältä, Hausjärveltä sekä pääkaupunkiseudulta. Tämä paikkakuntajakauma kuvaa aika hyvin, mihin suku on leviittänyt. Itä-Suomi tässä ei ole edustettuna riittävän hyvin.

Vielä 1940-luvulla oli tapana, että lapset perheineen jäivät asumaan joksikin aikaa vanhempiansa kotiin. Ikälän kartano on iso ja sielä minäkin synnyin ja asus-

Ikälän Kartano

telin ensimmäisen elinvuoteni. Mukana oli muitakin, jotka olivat syntyneet Maaningalla. Oli kiinnostavaa kierrellä paikkoja ja muistella aikoja, jolloin noissa maisemissa elettiin. Oli mukava nähdä sukulaisia ja erityisesti niitä serkkuja, joita olen tavannut hyvin harvoin. Tämä oli otollinen tilaisuus monenlaisiin keskusteluihin. Tässä iässä monet tapaamiset tapahtuvat hautajaisten yhteydessä ja siinähen ilmapiiri on luonnollisesti toisenlainen. Ruptelun, pienien puheiden, musisoinnin ja laulamisen ohessa nautittiin Heikin puolison Aunen loitimista tarjoiluista. Heikin ja Aunen Niko-pojan pyytämästä hauesta valmistettu paistos oli parasta.

Monet mukana olleet ja myös muut serkut ovat toivoneet, että tällaista toimintaa jatkettaisiin. En näe tälle mitään estettä. Tietysti se vaatii jonkun, joka tarttuu asiaan ja kutsuu porukat koolle. Minusta otollisin paikka näille tapaamisille on meidän monen syntymäseutu Maaninka.

Parhaat kiitokset Heikille perheineen kaikista järjestelyistä.

Risto Laukkanen

Ounasjoen maisemissa

Täydennys Laukkasen tyttöjen syysretkeen 2016 Ounasjoen maisemissa Jaakon makasiin seinustalla

Tässä kuvassa ovat kaikki retkeen osallistuneet, vasemmalta: Sirkka, Olli, Saara, Majja, Telle, Esteri, Ulla, Elsa, Leena, Marjatta, Asta, ja Asta nuorempi. Edessä kuvan ottanut Hanna.

(Laukkaset 2/2016
Serkkujen syysretki v 2015)

21/08/2015

Kinttaan Laukkaset kokoontuivat Lahdessa.

Kiuruvedeltä lähtöisin olevat Kinttaan Laukkaset kokoontuivat 02.07.2016 Lahdessa Korpi- maantiellä Eilalla ja Valtolla. Osanottajia oli yli 40 henkeä. Kinttaan Laukkaset aloitti kokoontumisen 2001 Kiuruvedellä Huttulassa. Tapauksia on ollut lähes joka vuosi. Tällä kertaa ei ollut pelkästään ukkini Ville Laukkasen jälkipolvea vaan myös hänen veljensä Niilon ja Jussin sekä heidän setänsä Henrikin jälkipolvea. Eli aika laaja skaala Kinttaan Laukkasia tai pitäisikö sanoa niin kuin se kuuluu ”Kintthaan Laakkasia” oli koolla tuona aurinkoisena lauantaipäivänä. Myös ikä jakauma oli suuri. Vanhimmat osallistujat olivat lähes 80 vuotiaita ja nuorimmat alle 10 vuotta.

Päivä kului rattoisasti seurustellen ja muistellen entisiä aikoja. Osa osallistujista ei ollut tavannut vuosikymmeniin, joten nyt heidän tapaamiset oli todella sydämellisiä. Eikä osa ollut tavannut toisiaan koskaan vaikka olivat lähtöisin samasta esi-isästä, joten heillä juttua riitti tutustumisen jälkeen. Ruokailtiin ja ruokana

herkullinen lihakeitto ja kahvit paikallisesta pitopalvelusta. Jutustelun, muistelon ja tutustumisen

Kaunis aurinkoinen sää suosi kinttaan Laukkasten juhlaa

lisäksi oli hiukan ohjelmaakin. Leikkimielinen tietokilpailu osallistujien kesken. Palkinnot oli aika vaatimattomat, kyniä, lippiksiä ym. vastaavaa. Tosin kilpailun vetäjän mukaan jos joku olisi tiennyt kaikki vastaukset olisi palkintona ollut 2 viikon etelän matka, mutta kun kukaan tiennyt kaikkia vastauksia palkinto jäi saamatta. Tiedä häntä. Taisi lämpöisen ilman vaikutuksesta kilpailun vetäjä puhua omiaan!

Jo aamulla aikaisin talon isäntäväki oli laittanut savusaunan lämpiämään illan kuluessa lähes koko juhliava väki kävi saunomassa savusaunassa. Sukutapaamisessa oltiin yksimielisiä että Kintthaan Laukkaset kokoontuva edelleen vuositte. Ainostaan ne vuodet jätetään väliin kun on joka kolmas vuosi Laukkasten Sukuseuran kokous. Myös useita uusia jäseniä liittyi Laukkasten Sukuseuraan.

Suunnitteella on jo ensikesän sukutapaaminen, aikaa ja paikkaa on jo päätetty. Seuraava Kinttaan Laukkasten sukujuhla on Lopella Willa Eilenissä. Tästä on tarkempi ilmoitus tässä lehdessä. Juhlien järjestelyryhmän henkilöt on jo valittu. Tosin he ei tiedä vielä asiasta. Joten Kinttaan Laukkaset tarkkaillaapa sähköpostianne.

Leo Laakko

Pielaveden Miehet talvisodassa

Muutama päivä ennen Vappua, tulee markkinoille kirja, pielaveteläisistä ja keiteleläisistä lähinnä koostuneen JR39 vaiheista, Talvisodassa Laatokan koillispuolella. Kirjan tekijä on diplomi-insinööri Heikki Väisänen, joka ryhtyi tutkimaan vaimonsa isoisän vaiheita Talvisodassa tämän muistiinpanojen innoittamana. Kirjan päähenkilö Toivo Armas Jokinen oli pielaveden Säästöpankin kamreeri, joutuessaan sotaan, jossa hän toimi III/JR39 KKK:n joukkueen johtana. Aineistoa kootessaan Heikki Väisänen törmäsi Pielavedeltä löytyneisiin veteraanien jäämistöihin, muistiinpanoihin, kertomuksiin ja kirjeisiin. Kesällä 2015 hän tutustui samassa joukossa sotaan lähteneen suojeluskunta väpeli Jooseppi Laukkasen, rintamalta lähettämiin kirjeisiin, joiden tunnelmia hienosti kuvaavaan sävyyn Heikki Väi-

sänen mieltä. Ja saatuaan niille käyttöluvan Laukkasten RUK-komennukseen, tammi-kuun lopussa -40 saakka, kirjan kirjoittaja tavasti ”ymppäsi” niitä kirjan tekstiin mukaan suorina lainauksina. Tarkasti sotapäiväkirjoihin perustuvan tapahtumien kulun lisäksi aineistoa kertyi niin paljon, että kirjasta kehittyi yli 400-sivuinen dokumentti Toivo Jokisen, Jooseppi Laukkasen ja muiden pataljoonan miesten kohtalon taipaleesta Laatokan koillispuolella 1939-40. Koko ajan miesten mielessä kuitenkin elää optimistisena ajatus, jonka kirjailija on osuvasti kiteyttänyt kirjan nimeksi. ME KOHTA KOTIIN TULEMME! ilmestyy juuri vapuksi.

Timo-Joosepinpoika-Laukkanen

Laukkasten sukuneuvosto 2015-2018

Ansa Haapalainen

puheenjohtaja
Niittypolku 3 A 6, 79600 Joroinen
ansa.haapalainen@gmail.com
050 327 0601
[Juvan sukuhaara](#)

Johanna Lindbohm

varapuheenjohtaja
Tuomikatu 40, 50120 Mikkeli
johanna.lindbohm@edu.mikkeli.fi
040 590 4527
[Juvan sukuhaara](#)

Oskari Laukkanen

varainhoitaja
Neularanta 4, 70780 Kuopio
oskari.laukkanen@gmail.com
040 027 1353
[Pielaveden sukuhaara](#)

Juhani Tenhunen

Päiväkummuntie 8 b 6, 02210 Espoo
e.juhani.tenhunen@gmail.com
040 861 0723
[Pielaveden sukuhaara](#)

Kirsi Kinnari

Vuonankuja 6, 55100 Imatra
kirsi.kinnari@outlook.fi
040 043 4805
[Räisälän sukuhaara](#)

Leo Laakko

Latvakuja 2, 16300 Orimattila
leo.laakko@gmail.com
044 323 7475
[Pielaveden \(Kiuruvesi\) sukuhaara](#)

Anne-Marita Laukkanen

Kuusihaankatu 1 b 28, 45150 Kouvola
annemaritalaukkanen@gmail.com
040 724 7418
[Pielaveden \(Keitele\) sukuhaara](#)

Pia Laukkanen

Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
mariapia.laukkanen@gmail.com
050 344 0456
[Kesälahden sukuhaara](#)

Risto Laukkanen

Lehtokatu 14, 40630 Jyväskylä
risto.laukkanen@elisanet.fi
040 064 7637
[Kesälahden sukuhaara](#)

Ritva Laukkanen

lehden toimittaja
Vanamokuja 2 B, 50120 Mikkeli
ritva.m.laukkanen@elisanet.fi
040 051 0241
[Juvan sukuhaara](#)

Taina Saarenpää

Näätäkuja 3 b 11, 01480 Vantaa
taina.saarenpaa@live.fi
040 580 8655
[Kiteen sukuhaara](#)

Jaana Väisänen

Saraheinäntie 3 a 1, 72400 Pielavesi
jaana-annikki@hotmail.fi
040 756 5221
[Räisälän sukuhaara](#)

Ruokkeen Lomakylä

Puhdasta Puruvettä, hiekkarantaa, reilusti maistuvaa ruokaa, ohjelmailtoja ja mukavia ihmisiä...

Ruokkeentie 58, 59800 Kesälahti
puhelin (013) 371 312, faksi (013) 371 512
info@ruokkeenlomakyla.fi
WWW.RUOKKEENLOMAKYLA.FI

Posti Green

***Lempeitä rantarakentamisilmoja
tulevallekin kesälle!***